

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2015.

1. Γενικά.

Η Έκθεση αυτή υποβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 3(5) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 ως 2007, στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Οι οικονομικές καταστάσεις της Αρχής έχουν ελεγχθεί από ιδιώτη ελεγκτή που διόρισε η Αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 3(1) των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων του 1983 έως 2007 και από την Ελεγκτική Υπηρεσία. Με βάση τις διατάξεις των ίδιων Νόμων, η Υπηρεσία μας έχει διενεργήσει επιπρόσθετο διαχειριστικό έλεγχο. Από τον έλεγχο μας, έχουν προκύψει τα πιο κάτω θέματα.

2. Οικονομική κατάσταση.

(α) Υποβολή Οικονομικών Καταστάσεων. Σύμφωνα με το άρθρο 3 των περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Έλεγχος Λογαριασμών) Νόμων, οι λογαριασμοί της Αρχής θα πρέπει να είναι έτοιμοι προς έλεγχο μέχρι τέλος Φεβρουαρίου του αμέσως επόμενου έτους και οι ελεγμένοι λογαριασμοί με την έκθεση του ιδιώτη ελεγκτή να υποβάλλονται στον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας όχι αργότερα από τις 30 Απριλίου για έγκριση και ενσωμάτωσή τους στην έκθεση του Γενικού Ελεγκτή. Οι ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις της Αρχής υποβλήθηκαν στην Υπηρεσία μας με καθυστέρηση την 1.6.2016.

(β) Αποτελέσματα έτους. Σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις για το 2015, προέκυψε κέρδος πριν από τη φορολογία ύψους €70,3 εκ. ενώ, μετά τη φορολογία και μετά το συνολικό κέρδος από την επανακαταμέτρηση της υποχρέωσης του σχεδίου αφυπηρέτησης ύψους €84,5 εκ., βάσει του αναθεωρημένου Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 19, προέκυψε πλεόνασμα ύψους €144,9 εκ.

Συνοπτικά τα αποτελέσματα των δύο τελευταίων ετών παρουσιάζονται ως ακολούθως:

	<u>2015</u>	<u>2014</u>	<u>Αύξηση/ (Μείωση)</u>	<u>%</u>
	<u>€ εκ.</u>	<u>€ εκ.</u>	<u>€ εκ.</u>	
Έσοδα	630,5	776,3	(145,8)	(18,8)
Έξοδα	560,2	727,8	(167,6)	(23,0)
Κέρδος έτους (πριν τη φορολογία)	70,3	48,5	21,8	44,9

Ηλεκτρική ενέργεια παρέχεται και σε μη ελεγχόμενες από τη Δημοκρατία περιοχές από το 1964 μέχρι σήμερα. Κατά την 31.12.2015 η αξία της ηλεκτρικής ενέργειας που διοχετεύτηκε και δεν τιμολογήθηκε ούτε εισπράχθηκε από τους Τουρκοκύπριους των εν λόγω περιοχών, χωρίς την επιβολή τόκων, ανέρχεται, σύμφωνα με στοιχεία της Αρχής, σε €271,7 εκ. Για το 2015, σύμφωνα με προκαταρκτικούς υπολογισμούς της Αρχής, η αξία της εν λόγω ηλεκτρικής ενέργειας ήταν €0,2 εκ. και αφορούσε σε κατανάλωση από τουρκοκυπριακά υποστατικά στην περιοχή Πύλας. Σημειώνεται ότι στα εν λόγω υποστατικά, η Αρχή δεν έχει εγκατεστημένους μετρητές και, ως εκ τούτου δεν είναι δυνατή η καταγραφή και τιμολόγηση της καταναλωθείσας ηλεκτρικής ενέργειας ανά υποστατικό.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι, πέραν των θεμάτων που εγείρονται για παράβαση της Αρχής της ίσης μεταχείρισης, με βάση τους περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμων του 1999 και 2014, ειδικά για όσους ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα, τίθεται και θέμα κρατικής ενίσχυσης. Ως παράδειγμα αναφέρεται περίπτωση υποστατικού που ανήκει σε Τουρκοκύπριο και λειτουργεί ως φούρνος από Ελληνοκύπριο που το ενοικιάζει.

Σύσταση: Λήψη ενεργειών για είσπραξη των οφειλομένων και τιμολόγηση της ηλεκτρικής ενέργειας που παρέχεται στις εν λόγω περιοχές.

Ο Πρόεδρος της Αρχής σε απάντησή του τον Ιούνιο 2015 μάς ανέφερε ότι το θέμα είναι πολιτικό και το χειρίζεται το Υπουργείο Εξωτερικών. Η Υπηρεσία μας συμφωνεί πως το θέμα έχει πολιτική πτυχή, ωστόσο θεωρεί ότι όλες οι πολιτικές αποφάσεις, όπως και οι διοικητικές πρέπει να είναι σύννομες.

3. Προϋπολογισμός.

(α) **Έγκριση.** Ο Προϋπολογισμός της Αρχής για το 2015 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) της Αρχής την 1.7.2014 και υποβλήθηκε στον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (ΕΕΒΤ) στις 2.7.2014 και στον Υπουργό Οικονομικών στις 8.7.2014.

Κατόπιν τροποποιήσεων στις οποίες προέβη η Αρχή με βάση τις υποβληθείσες απόψεις του Υπουργείου ΕΕΒΤ και του Υπουργείου Οικονομικών, ο Προϋπολογισμός επανυποβλήθηκε στο Υπουργείο ΕΕΒΤ στις 30.9.2014, εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 14.1.2015 και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 26.1.2015 ενώ, με βάση τις διατάξεις της σχετικής νομοθεσίας, έπρεπε να είχε κατατεθεί στη Βουλή το αργότερο μέχρι τις 30.9.2014.

Ο Προϋπολογισμός της Αρχής ψηφίστηκε σε Νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 19.3.2015, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31.3.2015 (Ν.9(II)/2015) και προνοούσε συνολικές δαπάνες ύψους €739,6 εκ. (2014: €753,4 εκ.).

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ενέκρινε δωδεκατημόρια για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2015, ενώ κατά την περίοδο 1.3.2015 μέχρι 30.3.2015 διενεργήθηκαν πληρωμές συνολικού ύψους €71.629.414, οι οποίες δεν ήταν νομικά καλυμμένες, εφόσον δεν υπήρχε εγκεκριμένος Προϋπολογισμός.

(β) Υπερβάσεις σε κονδύλια του Προϋπολογισμού. Σύμφωνα με στοιχεία της Αρχής, σε ορισμένα κονδύλια δαπανών υπήρξε υπέρβαση των προϋπολογισθέντων ποσών, συνολικού ύψους €1.333.466, η οποία όπως έχουμε πληροφορηθεί έχει καλυφθεί από εξοικονομήσεις σε άλλα άρθρα του ίδιου Κεφαλαίου, όπως προβλέπεται από το άρθρο 4 του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου του 2015 Νόμου του 2015 (Ν.9(II)/2015) κατόπιν έγκρισης του ΔΣ της Αρχής στις 31.5.2016 (μετά δηλαδή τις σχετικές επισημάνσεις της Υπηρεσίας μας). Σημειώνεται ότι, σε τρεις μήνες από την έγκριση του ΔΣ της Αρχής, θα πρέπει να κατατεθεί από τον Υπουργό ΕΕΒΤ ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων έκθεση που να δεικνύει τις περιπτώσεις για τις οποίες δόθηκε τέτοια έγκριση και τις συνθήκες υπό τις οποίες αυτή χορηγήθηκε.

(γ) Υπερβάσεις 2014. Εκκρεμεί η ψήφιση Τροποποιητικού Προϋπολογισμού, ο οποίος υποβλήθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 28.1.2016 για κάλυψη υπερβάσεων στις δαπάνες καυσίμων κατά το έτος 2014 ύψους €6.430.316.

4. Προσωπικό – Μισθοί/Ωφελήματα – Σχέδια Συντάξεων.

(α) Προσωπικό – Μισθοί. Η Αρχή εργοδοτούσε 1.999 πρόσωπα στις 31.12.2015 (2.138 στις 31.12.2014), τα οποία υπηρετούσαν σε μόνιμες θέσεις (στην Αρχή δεν απασχολείται ωρομίσθιο προσωπικό). Οι εγκεκριμένες θέσεις σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό ανέρχονταν σε 2.312 για το 2015 (22 καταργούνται με την κένωσή τους), σε σύγκριση με 2.313 το 2014 (23 καταργούνται με την κένωσή τους). Επίσης, το 2015 υπηρετούσαν 47 συμβασιούχοι, των οποίων οι όροι εργοδότησης διέπονται από συγκεκριμένη Συλλογική Σύμβαση.

Ο ετήσιος μέσος όρος αποδοχών για το μόνιμο προσωπικό ανέρχεται σε €32.822 (€32.925 για το έτος 2014), ενώ ο ετήσιος μέσος όρος των δαπανών για το μόνιμο

προσωπικό, λαμβάνοντας υπόψη και την επιβάρυνση για τρέχουσα υπηρεσία στο Ταμείο Συντάξεων, η οποία, σύμφωνα με την τελική αναλογιστική εκτίμηση του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων της Αρχής, που υποβλήθηκε στις 26.5.2016 με ημερομηνία αναφοράς 31.12.2015, για το 2015, ανερχόταν σε €10.286.000 (€6.161.000 το 2014), ήταν €45.881 σε σύγκριση με €43.721 το 2014.

(β) Σχέδια Συντάξεων.

(i) Σύμφωνα με την πιο πάνω τελική αναλογιστική εκτίμηση, η παρούσα αξία των υποχρεώσεων μειώθηκε από €757 εκ. στις 31.12.2014 σε €663 εκ. στις 31.12.2015, ενώ η πραγματική αξία των περιουσιακών στοιχείων του Ταμείου μειώθηκε από €539 εκ. το 2014 σε €530 εκ. το 2015, με αποτέλεσμα η καθαρή υποχρέωση της Αρχής προς το Ταμείο ύψους €218 εκ. στις 31.12.2014 να μειωθεί σε €133 εκ. στις 31.12.2015. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, η μείωση οφείλεται κυρίως στην αλλαγή των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν από τον νέο οίκο στον οποίο ανατέθηκε η ετοιμασία της αναλογιστικής εκτίμησης για το έτος 2015.

(ii) **Σχέδιο πρόωρης αφυπηρέτησης βάσει του Κανονισμού 29Α των περί Αρχής Ηλεκτρισμού (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών του 1986-2013.** Από την έναρξη του πιο πάνω Σχεδίου το 1996 μέχρι και το 2013 (17 χρόνια) έχουν αφυπηρετήσει πρόωρα συνολικά 460 υπάλληλοι στους οποίους καταβλήθηκε, πέραν των συνταξιοδοτικών τους ωφελημάτων, συνολική αποζημίωση ύψους €17,6 εκ.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με σχετικές επιστολές του Υπουργείου Οικονομικών και του Υπουργείου ΕΕΒΤ ημερ. 9.10.2013 και 14.10.2013, αντίστοιχα, ο Υπουργός Οικονομικών είχε εγκρίνει την αποδέσμευση του ποσού των €5 εκ. στον Προϋπολογισμό της ΑΗΚ για το έτος 2013 για σκοπούς αποζημίωσης βάσει του Κανονισμού 29Α, υπό την προϋπόθεση, μεταξύ άλλων, τερματισμού του εν λόγω Σχεδίου, με την πρόωρη αφυπηρέτηση των υπαλλήλων που θα το αξιοποιούσαν μετά την εν λόγω αποδέσμευση.

Κατά τα έτη 2014 και 2015, δεν αφυπηρέτησε πρόωρα, βάσει του Κανονισμού 29Α, επιπρόσθετο προσωπικό, ενώ παράλληλα, ο Γενικός Διευθυντής της Αρχής με επιστολή του στις 13.1.2015 προς τον Γενικό

Διευθυντή του Υπουργείου ΕΕΒΤ απέστειλε προσχέδιο Τροποποιητικών Κανονισμών, οι οποίοι καταργούν τον Κανονισμό 29Α, με την παράκληση όπως προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την προώθηση και ψήφισή τους από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Το εν λόγω προσχέδιο, αφού έτυχε νομοτεχνικού ελέγχου, ο οποίος ολοκληρώθηκε τον Μάρτιο 2016 από τη Νομική Υπηρεσία, εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 13.5.2016 και αναμένεται να προωθηθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

(iii) **Σχέδιο Πρόωρης Στοχευμένης Εθελούσιας Αφυπηρέτησης της Αρχής.** Στις 21.11.2014, προκηρύχθηκε κατόπιν απόφασης του ΔΣ της Αρχής και του Υπουργικού Συμβουλίου, σχέδιο πρόωρης στοχευμένης εθελούσιας αφυπηρέτησης το οποίο υλοποιήθηκε στις 31.3.2015. Το συνολικό κόστος αποζημίωσης των 123 υπαλλήλων που αφυπηρέτησαν ανήλθε σε €8.753.631 και το οικονομικό όφελος βάσει της αναλογιστικής μελέτης σε €38.255.445.

(γ) **Επιδόματα Προσωπικού.** Τα επιδόματα που καταβλήθηκαν στο προσωπικό κατά τα έτη 2015, 2014 και 2013, παρουσιάζονται αναλυτικά στον πιο κάτω πίνακα:

	<u>2015</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>
	€	€	€
Υπερωριακή Αμοιβή	1.180.258	942.506	1.775.460
Επίδομα 24ώρου Βάρδιας	895.413	952.741	1.124.210
Επίδομα Γεύματος εκτός έδρας	758.321	781.956	1.175.925
Επίδομα Κυριακής	698.566	733.474	881.522
Επίδομα Σταθμού	416.355	445.827	523.253
Επίδομα Δημοσίων Αργιών	205.271	211.946	281.219
Επίδομα Συντηρήσεως Εξωτερικού	129.575	90.021	65.157
Επίδομα Λειτουργού Ελέγχου Συστήματος Περιφέρειας	83.867	84.296	114.402
Επίδομα Παραστάσεως/Φιλοξενίας	82.565	97.180	160.118
Επίδομα Ακαθάρτου Εργασίας	59.157	57.114	89.887
Επίδομα μη 24ώρου Βάρδιας	54.733	52.820	55.790
Οδοιπορικό	49.862	55.650	318.732
Επίδομα Οδήγησης	49.445	46.042	312.997
Επίδομα Φαγητού	42.970	44.455	71.122
Επίδομα Τηλεφώνου	35.050	37.970	43.850
Επίδομα Επιφυλακής	24.528	26.703	38.980
Επίδομα Εκτέλεσης Εργασίας υπό τάση	10.470	7.747	18.057
Μεταφορικό Επίδομα από ή προς Η/Σ	-	11	194.567

Άλλα Επιδόματα

-	-	148.257
<u>4.776.407</u>	<u>4.673.676</u>	<u>7.393.507</u>

Όπως φαίνεται από τον πιο πάνω πίνακα, το συνολικό ύψος των επιδομάτων ανήλθε σε €4,8 εκ. το 2015 σε σύγκριση με €4,7 εκ. το 2014 και €7,4 εκ. το 2013, σημειώνοντας μικρή αύξηση ύψους €0,1 εκ. ή 2,1% κατά το 2015 σε σύγκριση με το 2014 και μείωση ύψους €2,7 εκ. ή 36,5% το 2014 σε σύγκριση με το 2013.

Σημειώνεται ότι στις 8.8.2013, η Αρχή, υιοθετώντας εισήγηση της Υπηρεσίας μας για επανεξέταση των επιδομάτων με σκοπό την αναθεώρηση/διαφοροποίηση ή/και πιθανή κατάργησή τους, όπου αυτό απαιτείται, κατέληξε, κατόπιν διαβουλεύσεων με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις, σε συμφωνία Μείωσης Λειτουργικών Εξόδων – Εξορθολογισμός Επιδομάτων. Συγκεκριμένα, από τα 42 επιδόματα (27 σύμφωνα με ομαδοποίηση της Αρχής), 24 καταργήθηκαν, 2 αναστάληκαν, 6 μειώθηκαν κατά 25%, 8 παρέμειναν ως είχαν, ενώ το επίδομα οδήγησης και το οδοιπορικό επίδομα καταβάλλονται σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Αναφέρεται ότι οι μειώσεις έγιναν στο βασικό μέρος του ύψους του επιδόματος, πριν τη μείωση ύψους 15% που εφαρμόζεται από 1.4.2013.

Η Υπηρεσία μας, στην Ετήσια Έκθεσή της για το 2014, εισηγήθηκε όπως η Αρχή συνεχίσει τις προσπάθειες, σε συνεννόηση με τα αρμόδια Υπουργεία, ώστε να εξεταστεί η αναγκαιότητα της συνέχισης παραχώρησης ή/και τροποποίησης των υπόλοιπων επιδομάτων (π.χ. επίδομα οδήγησης, επίδομα Κυριακής και Δημόσιων Αργιών, επίδομα Σταθμού, επίδομα ακαθάρτου εργασίας) ως οι σχετικές εγκύκλιοι του Υπουργείου Οικονομικών αναφορικά με τους Προϋπολογισμούς Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ωστόσο δεν φαίνεται να έγιναν οποιεσδήποτε ενέργειες προς τον σκοπό αυτό.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εισηγείται την χωρίς καθυστέρηση επανεξέταση/έλεγχο, βάσει των Κανονισμών, όλων των επιδομάτων που καταβάλλονται έτσι ώστε να εξεταστεί κατά πόσο δικαιολογείται η συνέχισή τους και εάν ναι, εάν ενδείκνυται η μείωσή τους.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς ανέφερε ότι οι πρόνοιες της Συμφωνίας Μείωσης Λειτουργικών Εξόδων - Εξορθολογισμού Επιδομάτων ημερομηνίας 8.8.2013 θα τύχουν επανεξέτασης σε συνάντηση μεταξύ της Διεύθυνσης Ανθρώπινου

Δυναμικού και των συνδικαλιστικών οργανώσεων που προγραμματίζεται να γίνει μέσα στον Ιούνιο του 2016.

Ως παράδειγμα γίνεται αναφορά στις δαπάνες για επίδομα γεύματος εκτός έδρας και υπερωριακή αποζημίωση για τα οποία η Υπηρεσία μας παρατήρησε τα ακόλουθα:

- (i) **Επίδομα γεύματος εκτός έδρας.** Οι πληρωμές για επίδομα γεύματος εκτός έδρας, το οποίο καταβάλλεται κυρίως σε τεχνικό προσωπικό που εργάζεται στα διάφορα συνεργεία, ανήλθαν σε €758.321 για το έτος 2015, σε σύγκριση με €781.956 για το έτος 2014.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 42 των περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών του 1986-2013, ο οποίος διέπει την καταβολή του εν λόγω επιδόματος, «*Εάν είναι επάναγκες δι' υπάλληλον να απουσιάση εκ του συνήθους τόπου εργασίας του διαρκούντος του γεύματος ή του δείπνου και αδυνατεί να λάβη γεύμα ή δείπνον εις τον συνήθη τόπον εργασίας του, τηρουμένων των ακόλουθων προνοιών, δύναται να απαιτήση το εκάστοτε καθοριζόμενον ποσόν δι'έκαστον γεύμα το οποίον πραγματικώς έλαβεν, ως επίδομα γεύματος.*

Δια γεύματα λαμβανόμενα εις οιονδήποτε λειτουργούν υπό της Αρχής κυλικείον, μόνον τα πραγματικά έξοδα δύναται να απαιτηθώσι.

Υπάλληλος υποχρεούται όπως πιστοποιή επί του καταλλήλου εντύπου ότι πραγματικώς έλαβε γεύμα».

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι, συνήθη τόπο εργασίας των εν λόγω υπαλλήλων αποτελούν τα συνεργεία εκτός των χώρων της Αρχής, στα οποία μεταβαίνουν (με αφετηρία τα κατά τόπους Περιφερειακά Γραφεία της Αρχής) και απασχολούνται καθημερινά. Ως εκ τούτου, κατά την άποψή μας δεν θα έπρεπε να καταβάλλεται στο τεχνικό προσωπικό το εν λόγω επίδομα.

Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι, σύμφωνα με τις εσωτερικές διαδικασίες που ακολουθούνται, η καταβολή του επιδόματος γεύματος εκτός έδρας προϋποθέτει τη σύσταση και την έγκριση των σχετικών αιτημάτων (τα οποία σημειώνεται ότι υποβάλλονται ηλεκτρονικά) από

τους αρμόδιους – ανάλογα με την περίπτωση – λειτουργούς. Η Υπηρεσία μας εντόπισε περιπτώσεις όπου το εν λόγω επίδομα καταβλήθηκε χωρίς την ύπαρξη σχετικής σύστασης, καθώς επίσης περιπτώσεις για τις οποίες η σύσταση του αιτήματος έγινε από τον λειτουργό ο οποίος τελικά το ενέκρινε.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εισηγείται όπως γίνουν οι απαραίτητες ρυθμίσεις στο σύστημα έτσι ώστε να μην επιτρέπεται η έγκριση αιτήματος χωρίς την απαραίτητη σύσταση, αλλά ούτε και η έγκριση αιτήματος από τον λειτουργό ο οποίος το συστήνει.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μας ανέφερε ότι το εν λόγω θέμα εντοπίστηκε από την Αρχή, η οποία προβαίνει σε διορθωτικές ενέργειες.

- (ii) **Υπερωριακή αποζημίωση.** Το ποσό που δαπανήθηκε το 2015 για υπερωριακή αποζημίωση ανήλθε σε €1.180.258 σε σύγκριση με €942.505 το 2014 και €1.775.460 το 2013, παρουσιάζοντας αύξηση ύψους €237.753 ή 25,2% κατά το 2015 σε σύγκριση με το 2014 και σημαντική μείωση ύψους €832.955 ή 46,9% το 2014 σε σύγκριση με το 2013.

Σημειώνεται ότι κατά το 2015 καταβλήθηκε σε 44 υπαλλήλους υπερωριακή αποζημίωση από €5.000 μέχρι €12.500 περίπου στον καθένα.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι, η Αρχή εξακολουθεί να εφαρμόζει τις προηγούμενες ρυθμίσεις, σύμφωνα με τις οποίες κάθε μια ώρα υπερωριακής αποζημίωσης λογίζεται κατά τις καθημερινές και τα Σάββατα μέχρι τις 1 μ.μ. ως 1,5 ώρες, και κατά τα Σάββατα μετά τις 1 μ.μ., τις Κυριακές και τις αργίες ως 2 ώρες. Οι νέες ρυθμίσεις για τον τρόπο υπολογισμού της υπερωριακής αποζημίωσης με βάση τη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών, αναφορικά με τους Προϋπολογισμούς Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου για το 2014 με ημερ. 30.10.2013, σύμφωνα με τις οποίες κάθε μια ώρα υπερωριακής εργασίας λογίζεται κατά τις καθημερινές και τα Σάββατα μέχρι τις 1 μ.μ. ως μια ώρα, και κατά τα Σάββατα μετά τις 1 μ.μ., τις Κυριακές και τις αργίες ως 1,3 ώρες, δεν έτυχαν εφαρμογής από την Αρχή. Σημειώνεται ότι η Αρχή, κατόπιν

συμφωνίας με τις συντεχνίες, προέβη σε μείωση της υπερωριακής αποζημίωσης κατά 15%.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εισηγείται την χωρίς καθυστέρηση εφαρμογή των νέων ρυθμίσεων για τον τρόπο υπολογισμού της υπερωριακής αποζημίωσης.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς ανέφερε ότι, καθόσον αφορά στην πιο πάνω σύσταση της Υπηρεσίας μας, η Αρχή θα διαβουλευτεί με της συνδικαλιστικές οργανώσεις, λαμβάνοντας υπόψη ότι το θέμα, αποτελεί μέρος των Συλλογικών Συμβάσεων.

(δ) Ωφελήματα Προσωπικού. Πέραν των επιδομάτων που αναφέρονται πιο πάνω, παραχωρούνται, με βάση τους περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμούς του 1986 - 2013 και τις συλλογικές συμβάσεις που υπογράφηκαν διαχρονικά, διάφορα ωφελήματα στο προσωπικό της Αρχής (συμπεριλαμβανομένων των συνταξιούχων), το ύψος των οποίων, σύμφωνα με στοιχεία της Αρχής, το 2015 ανήλθε σε €6,3 εκ. (€6,7 εκ. το 2014) και παρατίθενται πιο κάτω:

	<u>2015</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>
	€	€	€
Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης	3.397.454*	3.666.704*	3.918.244*
Ειδικό Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης	51.260	51.260	51.260
Ταμείο Ευημερίας	1.663.238	1.765.286	1.498.426
Ταμείο Βοηθείας	195.576	214.593	228.784
Επιδότηση Επιτοκίου Εκπαιδευτικών Δανείων	454.429	695.778	949.072
Αποζημίωση για θάνατο	441.641	172.266	126.444
Ασφάλεια Προσωπικών Ατυχημάτων	112.251	136.680	142.784
	<u>6.315.849</u>	<u>6.702.567</u>	<u>6.915.014</u>

*Δεν περιλαμβάνεται το κόστος που αφορά στους συνταξιούχους ύψους €4.140.241 για το 2015 (€3.792.909 για το 2014 και €2.647.484 για το 2013).

Η Υπηρεσία μας σε προηγούμενες Εκθέσεις της σημείωσε ότι το κόστος των παρεμφερών ωφελημάτων (ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, επιδότηση εκπαιδευτικών δανείων, διατήρηση ταμείου ευημερίας για ευημερία/ψυχαγωγία των μελών κ.λπ.) δεν θα πρέπει πλέον να επιβαρύνει τον Οργανισμό, αλλά τους

υπαλλήλους/συνταξιούχους του. Σημειώσαμε περαιτέρω ότι, η προώθηση ενός τέτοιου θέματος θα πρέπει να γίνει ακολουθώντας τις θεσμοθετημένες διαδικασίες. Όπως ανέφερε η Αρχή στην απαντητική επιστολή της ημερ. 4.6.2015, για τη συνομολόγηση/ανανέωση των συλλογικών συμβάσεων, στις οποίες περιλαμβάνονται τα πιο πάνω παρεμφερή ωφελήματα, ακολουθούντο επακριβώς οι πρόνοιες των πλαισίων καθοδήγησης που αποστέλλονταν από το Υπουργείο ΕΕΒΤ προς την Αρχή.

Καθόσον αφορά, ειδικότερα, στη δαπάνη για επιχορήγηση επιτοκίου εκπαιδευτικών δανείων, η Υπηρεσία μας παρατήρησε τα ακόλουθα:

Η δαπάνη για επιχορήγηση επιτοκίου εκπαιδευτικών δανείων που συνάπτουν υπάλληλοι της Αρχής από το Ταμείο Συντάξεων της Αρχής ανήλθε σε €454.429 σε σύγκριση με €695.778 για το έτος 2014.

Σημειώνεται ότι, η εν λόγω δαπάνη αποτελεί συμβατική υποχρέωση της Αρχής σύμφωνα με πρόνοια της συλλογικής σύμβασης για την περίοδο 1.1.1998-2000, η οποία ισχύει μέχρι σήμερα. Όπως αναφέρεται σχετικά στην εν λόγω συλλογική σύμβαση, η επιχορήγηση του επιτοκίου για εκπαιδευτικά δάνεια αυξήθηκε από 2% σε 4% από 1.1.1999.

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι, η πιο πάνω αύξηση της επιχορήγησης του επιτοκίου έγινε όταν τα επιτόκια ανέρχονταν σε 7% περίπου. Έκτοτε ωστόσο, παρά τη σημαντική μείωση των επιτοκίων, δεν τροποποιήθηκε το ύψος της επιχορήγησης επιτοκίου, με αποτέλεσμα η Αρχή να επιχορηγεί ολόκληρο το ύψος του επιτοκίου, το οποίο ανέρχεται σε 2,75% (σύμφωνα με απόφαση της Επιτροπής του Σχεδίου Συντάξεων της Αρχής στις 8.5.2015, μειώθηκε αναδρομικά από την 1.1.2015 από 4% σε 2,75%). Ως εκ τούτου, οι υπάλληλοι της Αρχής επωφελούνται, ουσιαστικά, άτοκων δανείων.

Σημειώνεται ότι οι υπάλληλοι της Αρχής επωφελούντο επίσης άτοκων δανείων για την περίοδο από 1.11.2008 – 1.9.2011 κατά την οποία τόσο το ύψος του επιτοκίου καθώς επίσης και το ύψος της επιχορήγησης του ανερχόταν σε 4%.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας θεωρεί απαράδεκτη την επιβάρυνση της Αρχής με το πιο πάνω κόστος και εισηγείται όπως ληφθούν άμεσα ενέργειες για τροποποίηση της σχετικής πρόνοιας στη Συλλογική Σύμβαση, έτσι ώστε η επιχορήγηση του επιτοκίου εκπαιδευτικών δανείων να καταργηθεί.

(ε) Παραχώρηση άδειας άνευ απολαβών για προσωπικούς λόγους.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου 3 του άρθρου 8 των περί Αρχής Ηλεκτρισμού (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου και εξαρτωμένους τους (Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης)) Ενοποιημένων Κανονισμών του 1997, «Καμιά περίοδος απουσίας μέλους με άδεια χωρίς απολαβές δε λογίζεται ως συντάξιμη υπηρεσία, εκτός από τις περιπτώσεις:

(i) εκπαιδευτικής άδειας, η οποία παραχωρείται από την Αρχή σύμφωνα με τους ισχύοντες Κανονισμούς της Αρχής και

(ii) άδειας η οποία παραχωρείται από την Αρχή για λόγους τους οποίους η Αρχή θεωρεί δικαιολογημένους κατά την απόλυτή της κρίση».

Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι, η Αρχή προβαίνει στην έγκριση αιτημάτων του προσωπικού για παραχώρηση άδειας άνευ απολαβών για προσωπικούς λόγους, η οποία λογίζεται ως συντάξιμη υπηρεσία, χωρίς ωστόσο, στις σχετικές αποφάσεις της να αναφέρεται κατά πόσον θεωρεί, κατά την απόλυτη κρίση της, δικαιολογημένους τους λόγους, με βάση τον πιο πάνω Κανονισμό.

Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις των περί Συντάξεων Νόμων του 1997 έως (Αρ. 2) του 2012, οι οποίοι αφορούν στους κρατικούς υπαλλήλους, καθώς επίσης και των σχετικών Κανονισμών άλλων Οργανισμών Δημοσίου Δικαίου, άδεια άνευ απολαβών, η οποία δεν αφορά σε εκπαιδευτικούς λόγους ή σκοπούς δημόσιας πολιτικής, δεν θεωρείται συντάξιμη.

Η Υπηρεσία μας, στην Ετήσια Έκθεσή της για το 2014, εισηγήθηκε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο τροποποίησης των πιο πάνω Κανονισμών της Αρχής, έτσι ώστε η άδεια άνευ απολαβών για προσωπικούς λόγους να μην λογίζεται ως συντάξιμη υπηρεσία, ωστόσο δεν φαίνεται να έγιναν οποιεσδήποτε ενέργειες προς τον σκοπό αυτό.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς ανέφερε ότι η τροποποίηση των πιο πάνω Κανονισμών θα προωθηθεί αμέσως μετά την ψήφιση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων των περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου και εξαρτωμένους τους (Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) Κανονισμών του 2016, οι οποίοι έχουν ήδη υποβληθεί στο ΥΕΕΒΤ.

(στ) Εγγραφή του Ταμείου Συντάξεων της Αρχής στο μητρώο του Εφόρου Ταμείων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών.

Η εγγραφή του Ταμείου Συντάξεων της Αρχής στο μητρώο του Εφόρου Ταμείων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών, σύμφωνα με τις διατάξεις των Περί της Ίδρυσης, των Δραστηριοτήτων και της Εποπτείας των Ταμείων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών Νόμων του 2012 έως 2015, δεν έχει επιτευχθεί μέχρι σήμερα.

Όπως έχουμε πληροφορηθεί, η Αρχή έχει προχωρήσει στην ετοιμασία των σχετικών Κανονισμών οι οποίοι, αφού έτυχαν της έγκρισης του Εφόρου Ταμείων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών και του αρμόδιου Υπουργείου (ΕΕΒΤ), συζητήθηκαν στα πλαίσια διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους εταίρους, έτυχαν της απαραίτητης νομοτεχνικής επεξεργασίας και κατατέθηκαν στις 26.04.2016 στο Υπουργείο ΕΕΒΤ για να προωθηθούν στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

5. Λειτουργικός και Λογιστικός διαχωρισμός των δραστηριοτήτων της Αρχής.

Τον Ιούλιο 2014 η ΡΑΕΚ προχώρησε, με βάση τις εξουσίες που της παρέχουν οι Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμοι 2003 έως και 2012, στη δημοσίευση των Ρυθμιστικών Αποφάσεων αρ. 02/2014, 03/2014 και 04/2014, που αφορούν στον Λειτουργικό και Λογιστικό διαχωρισμό των δραστηριοτήτων της Αρχής. Σημειώνεται ότι, με βάση τον Λειτουργικό διαχωρισμό που προνοείται από τη Ρυθμιστική Απόφαση της ΡΑΕΚ αρ. 04/2014, η Αρχή καλείται να προχωρήσει στη σύσταση 4 βασικών και λειτουργικά χωριστών Δραστηριοτήτων (Παραγωγή, Προμήθεια, Μεταφορά και Διανομή) και ακόμα μιας λειτουργικά χωριστής επιχειρησιακής μονάδας για τις άλλες δραστηριότητες. Με βάση τις πιο πάνω Αποφάσεις της ΡΑΕΚ, η Αρχή υπέβαλε τον Οκτώβριο 2014 στη ΡΑΕΚ, αναλυτικά προγράμματα συμμόρφωσης (εγκρίθηκαν από τη ΡΑΕΚ τον Νοέμβριο 2014) και τον Μάρτιο 2016, Έκθεση, σχετικά με το χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση του Λειτουργικού διαχωρισμού των δραστηριοτήτων της.

6. Μνημόνιο Συναντίληψης και αποκρατικοποίηση της Αρχής.

Στις 5.12.2013 το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε την προώθηση πολιτικής αποκρατικοποιήσεων, αφού έλαβε υπόψη, σύμφωνα με την Απόφαση, τις υποχρεώσεις της Δημοκρατίας που προκύπτουν από το Μνημόνιο Συναντίληψης.

Με σχετικό Διάταγμα ημερ. 28.3.2014 (ΚΔΠ 176/2014), το Υπουργικό Συμβούλιο κήρυξε, μεταξύ άλλων, την Αρχή ως φορέα υποκείμενο σε αποκρατικοποίηση, ωστόσο με τροποποιητικό Διάταγμα ημερ. 22.1.2016 (ΚΔΠ 6/2016), η Αρχή δεν αποτελεί πλέον φορέα υποκείμενο σε αποκρατικοποίηση.

Στο μεταξύ, έμεινε αναξιοποίητη η μελέτη που υπέβαλε στις 28.4.2014, ο συμβουλευτικός οίκος στον οποίο είχε ανατεθεί, έναντι ποσού €214.053, για την αποτίμηση της αξίας της Αρχής ως δρώσα επιχείρηση.

7. Καθυστερημένοι/Οφειλόμενοι Λογαριασμοί Κατανάλωσης Ηλεκτρισμού.

Σύμφωνα με στοιχεία της Αρχής, το συνολικό οφειλόμενο ποσό για κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας κατά την 31.12.2015, συμπεριλαμβανομένης και της μη καταγραφείσας κατανάλωσης, ύψους €26,3 εκ. (€33,9 εκ. στις 31.12.2014), ανήλθε σε €92,6 εκ. (€117,9 εκ. στις 31.12.2014). Ποσό ύψους €40,5 εκ. (€50,5 εκ. στις 31.12.2014) αφορά σε καθυστερημένες οφειλές λογαριασμών ηλεκτρισμού από το οποίο, ποσό ύψους €17,5 εκ. (€16,5 εκ. στις 31.12.2014) οφείλεται για περίοδο πέραν του ενός έτους. Οι καθυστερημένες οφειλές από Δήμους και Κοινοτικά Συμβούλια στις 31.12.2015 ανέρχονταν σε €1,7 εκ. σε σύγκριση με €2,3 εκ. στις 31.12.2014, παρουσιάζοντας μείωση ύψους €0,6 εκ. ή ποσοστό 26,1%. Σημειώνεται ότι σε σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 26.5.2015, με θέμα τις καθυστερημένες οφειλές Τοπικών Αρχών προς την Αρχή, αποφασίστηκε όπως μέρος της χορηγίας που δινόταν στα Κοινοτικά Συμβούλια/Δήμους καταβάλλεται στην Αρχή έναντι της καθυστερημένης οφειλής τους. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, τον Απρίλιο 2016 έχει ήδη εμβαστεί ποσό ύψους €338.000 περίπου αναφορικά με οφειλές Κοινοτικών Συμβουλίων και πρόσφατα ποσό ύψους €177.000 περίπου για οφειλές Δήμων.

Σημειώνεται επίσης ότι, ποσό ύψους €1,5 εκ. (€1,4 εκ. στις 31.12.2014) αφορά σε καθυστερημένες οφειλές λογαριασμών ηλεκτρισμού από ευάλωτους καταναλωτές (ειδική διατίμηση 08 για πολύτεκνες και δυσπραγούσες οικογένειες). Αναφέρεται σχετικά ότι, με σκοπό τη διευκόλυνση της αποπληρωμής της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας από ευάλωτους καταναλωτές και την αποφυγή της διακοπής

παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στα υποστατικά τους, στις 16.4.2015 πραγματοποιήθηκε συνάντηση στο Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΕΠΚΑ), υπό την Προεδρία των Υπουργών ΕΠΚΑ και ΕΕΒΤ, στην οποία παρευρέθηκαν και εκπρόσωποι της Αρχής. Στην εν λόγω συνάντηση, η Αρχή εισηγήθηκε την αποκοπή της αξίας της τρέχουσας κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας από τα επιδόματα των ευάλωτων καταναλωτών, δεδομένου ότι σε αυτά περιλαμβάνεται ποσό το οποίο αφορά στην κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος.

Σύμφωνα ωστόσο με επιστολή του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου ΕΠΚΑ, ημερ. 15.9.2015 προς τον Αν. Γενικό Διευθυντή της Αρχής, η προταθείσα διευθέτηση δεν μπορούσε να υιοθετηθεί για «νομικούς και τεχνικούς λόγους».

(α) Καθορισμός Πολιτικής Διαχείρισης Χρεωστών. Το ΔΣ της Αρχής, με βασική αρχή τη μη χειροτέρευση της υφιστάμενης κατάστασης αναφορικά με τις καθυστερημένες οφειλές, σε συνεδρία του στις 24.6.2014, καθόρισε νέα Πολιτική Διαχείρισης Χρεωστών Ηλεκτρικής Ενέργειας και αποφάσισε την εκπόνηση Σχεδίου Παρακολούθησής της και ενημέρωση του ΔΣ σε μηνιαία βάση. Σύμφωνα με τη νέα Πολιτική, απαιτείται, μεταξύ άλλων, πλήρης εξόφληση της τρέχουσας κατανάλωσης εντός της καθορισμένης ημερομηνίας εξόφλησης και επιβολή από την 1.9.2014, τόκου 4,5% επί των λογαριασμών που δεν εξοφλούνται εντός της καθορισμένης ημερομηνίας εξόφλησης, με εξαίρεση τις κατηγορίες ευάλωτων καταναλωτών. Επίσης, για τη διευθέτηση χρεών που εκκρεμούν για μεγάλα χρονικά διαστήματα, αποφασίστηκε όπως οι Διευθυντές Περιφέρειας και οι Βοηθοί Διευθυντές Προμήθειας να έχουν τη διακριτική ευχέρεια να συνάπτουν συμφωνίες και να καθορίζουν τις δόσεις, καθώς επίσης την περίοδο αποπληρωμής, με μέγιστο αριθμό δόσεων τις 12 και, σε εξαιρετικές περιπτώσεις τις 18, κατόπιν έγκρισης του Γενικού Διευθυντή. Στις περιπτώσεις αδυναμίας των χρεωστών να ανταποκριθούν στην καταβολή των καθυστερημένων οφειλών, αποφασίστηκε η άμεση διακοπή της παροχής ηλεκτρικής ενέργειας. Επιπρόσθετα, το ΔΣ της Αρχής σε συνεδρία του στις 4.11.2014 αποφάσισε τη σύσταση Επιτροπής για τον χειρισμό προβληματικών και ιδιαίτερων περιπτώσεων, καθώς επίσης περιπτώσεων όπου κρίνεται η επέκταση των δόσεων πέραν των 18 μηνών.

Λόγω των προβλημάτων που παρατηρήθηκαν κατά τη διάρκεια της εφαρμογής της πιο πάνω Πολιτικής, τα οποία αφορούσαν κυρίως στην αθέτηση συμφωνιών

από πελάτες και στην επιφόρτιση της Διεύθυνσης Προμήθειας με σημαντικά διοικητικά έξοδα για την ετοιμασία νέων συμφωνιών, το ΔΣ σε συνεδρία του στις 8.12.2015, ενέκρινε συγκεκριμένες εισηγήσεις, οι οποίες τέθηκαν ενώπιον του από τον Διευθυντή Προμήθειας της Αρχής, ορισμένες από τις οποίες αφορούσαν στις ακόλουθες:

- Στις περιπτώσεις που συμφωνίες αποπληρωμής αθετούνται, να συνεχίσουν να υφίστανται και να μην συνομολογούνται νέες. Σε ενδεχόμενη αθέτηση της συμφωνίας να παραχωρείται παράταση 3 μηνών για μια φορά μόνο. Σε ειδικές περιπτώσεις, ο Διευθυντής Προμήθειας μπορεί να επεκτείνει τη συμφωνία κατά 6 μήνες και ο Γενικός Διευθυντής κατά 12 μήνες.
- Στην επόμενη αθέτηση, να διακόπτεται άμεσα η παροχή και για την επανασύνδεσή της να απαιτείται η καταβολή όλων των καθυστερημένων δόσεων.

(β) Εφαρμογή Εισπρακτικής Πολιτικής. Η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι οι πιο πάνω αποφάσεις του ΔΣ εξακολουθεί να μην εφαρμόζονται αυστηρά από την Αρχή, αφού εντοπίστηκαν και πάλι περιπτώσεις καταναλωτών οι οποίοι, ενώ δεν τηρούν τις συμφωνίες αποπληρωμής που έχουν συνάψει με την Αρχή, ωστόσο δεν τους αποκόπτεται η παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, ενώ σε άλλες περιπτώσεις, παρόλο ότι εκδίδεται εντολή για διακοπή παροχής ηλεκτρικού ρεύματος σε συγκεκριμένους καταναλωτές, η Αρχή τελικά δεν προχωρεί στη διακοπή.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς ανέφερε ότι οι εν λόγω περιπτώσεις, αφορούν κυρίως σε ευάλωτους καταναλωτές, στους οποίους παραχωρείται από την Αρχή παράταση ακόμα λίγων ημερών, σε μια προσπάθεια να τους βοηθήσει να ανταπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους.

Ωστόσο, η Υπηρεσία μας, από δειγματοληπτικό έλεγχο, έχει εντοπίσει δύο τουλάχιστον περιπτώσεις που, όπως μας αναφέρθηκε, αφορούν σε εμπορική χρήση και άρα δεν φαίνεται να αφορούν σε ευάλωτους καταναλωτές.

- (i) **Ευρήματα Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου (ΔΕΕ).** Σύμφωνα με δειγματοληπτικούς ελέγχους που διενήργησε η ΔΕΕ της Αρχής την περίοδο Ιανουαρίου - Μαρτίου 2015 σε παγκύπρια βάση, διαπιστώθηκε ότι σε αριθμό πελατών με καθυστερημένες οφειλές, η Αρχή δεν προχώρησε στη διακοπή παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, παρόλο ότι

είχε εκδοθεί σχετική εντολή. Συγκεκριμένα, όπως φαίνεται από τον πίνακα που ακολουθεί, σε 1.913 περιπτώσεις οφειλετών για τους οποίους εκδόθηκε εντολή για διακοπή παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, η Αρχή προχώρησε στη διακοπή μόνο σε 96 περιπτώσεις (ποσοστό 5%), ενώ 539 περιπτώσεις (ποσοστό 28,2%) παρέμεναν σε εκκρεμότητα και σε 1.278 περιπτώσεις (ποσοστό 66,8%) οι οφειλέτες προέβηκαν σε πληρωμή των οφειλών τους.

Περιφέρεια/ΚΕΠ	Εντολές Διακοπής		Είσπραξη		Διακοπή		Σε εκκρεμότητα		Ποσοστό %
	Αριθμός	Ποσό	Αριθμός	Ποσό	Αριθμός	Ποσό	Αριθμός	Ποσό	
Λεμεσού	614	313.728	382	188.047	16	18.142	216	107.539	35,2
Λευκωσία - Κερύνειας - Μόρφου	520	264.168	401	170.485	20	7.860	99	85.823	19,0
Αμμοχώστου - Λάρνακας	419	188.895	245	97.512	25	7.383	149	84.000	35,6
Πόλης Χρυσοχούς	140	49.114	97	41.680	4	899	39	6.535	27,9
Πάφου	113	34.461	86	29.024	16	4.170	11	1.267	9,7
Παραλιμνίου	83	28.960	61	25.719	11	2.012	11	1.229	13,3
Κακοπετριάς	24	19.375	6	3.288	4	5.118	14	10.969	58,3
Σύνολα	1.913	898.701	1.278	555.755	96	45.584	539	297.362	28,2

Επιπρόσθετα, από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήθηκε κατά την περίοδο 1.1.2016 – 17.3.2016 (μετά την έγκριση των εισηγήσεων του Διευθυντή Προμήθειας), σε 339 καθυστερημένους λογαριασμούς ρεύματος πέραν των 60 ημερών, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα σε 68 περιπτώσεις:

- Δεν τηρείται το σχέδιο αποπληρωμής των καθυστερημένων οφειλών.
- Μετά τη μη τήρηση του σχεδίου αποπληρωμής δεν γίνεται διακοπή της παροχής ηλεκτρικής ενέργειας.
- Γίνεται νέα συμφωνία η οποία και πάλι δεν τηρείται.
- Το χρέος σε αρκετές περιπτώσεις παραμένει το ίδιο χωρίς να μειώνεται.

Σύσταση: Υιοθέτηση Εισπρακτικής Πολιτικής την οποία η Αρχή θα είναι διατεθειμένη να εφαρμόσει αυστηρά.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς ανέφερε ότι οι εν λόγω περιπτώσεις, αφορούν κυρίως σε ευάλωτους καταναλωτές, στους οποίους παραχωρείται από την Αρχή παράταση ακόμα λίγων ημερών, σε μια προσπάθεια να τους βοηθήσει να ανταπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους.

(ii) Διαχείριση μεγάλων πελατών - Συμφωνίες αποπληρωμής συσσωρευμένων υπολοίπων λογαριασμών ηλεκτρικής ενέργειας.

Καθόσον αφορά σε μεγάλα οφειλόμενα ποσά από προβληματικές εταιρείες, Δήμους, Κοινοτικά Συμβούλια κ.λπ., η Υπηρεσία μας παρατήρησε ότι η Αρχή προχωρεί στη σύναψη Συμφωνιών αποπληρωμής των καθυστερημένων λογαριασμών ηλεκτρισμού, η οποία σε αρκετές περιπτώσεις έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των οφειλόμενων ποσών. Η Υπηρεσία μας ωστόσο παρατηρεί ότι οι οφειλές συγκεκριμένων εταιρειών, παρά τη μείωσή τους, εξακολουθεί να παραμένουν σε αρκετά ψηλά επίπεδα, με αποτέλεσμα οι κίνδυνοι απώλειας εσόδων, ιδίως στην περίπτωση που οι εν λόγω εταιρείες τεθούν υπό εκκαθάριση, να είναι υπαρκτοί.

Ενδεικτικά αναφέρονται οι περιπτώσεις των εταιρειών που παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

Εταιρεία	Υπόλοιπο κατά την ημερομηνία σύναψης της Συμφωνίας	Υπόλοιπο 31.12.2015
	€	€
Εταιρεία «Α»	690.768	417.131
Εταιρεία «Β»	588.954	163.747

Στις περιπτώσεις αυτές, η Αρχή, με στόχο τη διασφάλιση της είσπραξης των οφειλομένων, θα πρέπει να συμπεριλάβει στην Πολιτική που έχει καθορίσει, την εφαρμογή πιο αποτελεσματικών μέτρων όπως π.χ. νομικά μέτρα και υποβολή τραπεζικής εγγύησης.

Συναφώς αναφέρεται ότι στην ταυτάριθμη επιστολή μας ημερομηνίας 29 Μαΐου 2015, είχαμε επισημάνει ότι σε ορισμένες περιπτώσεις μεγάλα οφειλόμενα ποσά οφείλοντο από εταιρείες υπό εκκαθάριση, στις οποίες η Αρχή δεν είχε προβεί έγκαιρα στη λήψη νομικών ή άλλων πιο αποτελεσματικών μέτρων για ανάκτηση των οφειλομένων ποσών, με αποτέλεσμα, λόγω του ότι η Αρχή δεν περιλαμβάνεται στους εξασφαλισμένους πιστωτές, η είσπραξή τους να καθίσταται αμφίβολη.

Ως χαρακτηριστικό παράδειγμα είχε αναφερθεί συγκεκριμένη εταιρεία, η οποία σύμφωνα με στοιχεία της Αρχής, οφείλει ποσό ύψους €538.455,

το οποίο αφορά σε κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος για την περίοδο Αύγουστος 2009 – Οκτώβριος 2010. Παρόλο που σε δύο περιπτώσεις (7.1.2010 και 5.5.2010) η Αρχή φαίνεται να επισκέφτηκε τα υποστατικά της εταιρείας για διακοπή παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, τελικά δεν προχώρησε στη διακοπή, ούτε στη λήψη νομικών μέτρων. Για την εν λόγω εταιρεία έχει εκδοθεί στις 13.9.2011 σχετικό διάταγμα εκκαθάρισης.

Ενδεικτική επίσης είναι και η περίπτωση άλλης εταιρείας η οποία, ενώ στις 14.10.2014 συνήψε Συμφωνία αποπληρωμής των οφειλομένων ύψους €263.687 σε 18 μηνιαίες δόσεις, τον Ιούλιο 2015 άρχισε να μην τηρεί τη Συμφωνία και τον Σεπτέμβριο 2015, όταν το οφειλόμενο προς την Αρχή ποσό ανερχόταν σε €237.822, τέθηκε υπό διαχείριση.

Η μη απαίτηση εκ μέρους της Αρχής της καταβολής από τις εν λόγω εταιρείες οποιουδήποτε ποσού ως εξασφάλιση ή της υποβολής τραπεζικής εγγύησης αφήνει επίσης την Αρχή εκτεθειμένη σε κινδύνους απώλειας εσόδων και την οδηγεί σε νομικά αδιέξοδα. Συναφώς αναφέρεται ότι, ο κ. Χρυσόστομος Μαραγκός, εγγυητής της πιο πάνω εταιρείας με βάση τον όρο αρ. 5 της Συμφωνίας, αρνήθηκε να παραλάβει επιστολή της Αρχής με ημερ. 28.1.2016 με την οποία τον καλούσε να εξοφλήσει τον λογαριασμό σε 15 μέρες, με αποτέλεσμα η Αρχή να προχωρήσει τον Μάιο 2016 στη λήψη δικαστικών μέτρων εναντίον της εταιρείας, καθώς και του εγγυητή, ωστόσο οι πιθανότητες είσπραξης των οφειλομένων, κατά τον εν λόγω χρόνο, που η εταιρεία τελεί υπό διαχείριση, θεωρούνται μάλλον χαμηλές.

Σύσταση: Στις περιπτώσεις αυτές και γενικά σε περιπτώσεις ψηλού κινδύνου όπως π.χ. ενοικιαστές, αλλοδαποί κ.λπ., η Αρχή θα πρέπει να προβεί στη λήψη πιο αποτελεσματικών μέτρων, π.χ. απαίτηση υποβολής τραπεζικής εγγύησης, έγκαιρη λήψη νομικών μέτρων και προληπτικά θα πρέπει να μελετηθεί το ενδεχόμενο εγκατάστασης μετρητών με προπληρωμένη κατανάλωση ως η εισήγηση της ΔΕΕ με στόχο την ουσιαστική μείωση ή και εξάλειψη των καθυστερημένων οφειλών.

(iii) **Μη επίδοση αγωγών.** Παρά το γεγονός ότι με την εφαρμογή της διαδικασίας εντοπισμού οφειλετών με τη βοήθεια υπαλλήλων της Αρχής, παρατηρήθηκε βελτίωση στη διαδικασία παράδοσης επιστολών και επίδοσης ενταλμάτων, ωστόσο σε ορισμένες περιπτώσεις δεν κατέστη δυνατή η επίδοση της αγωγής από επιδότες των νομικών συμβούλων της Αρχής, λόγω μη εντοπισμού των οφειλετών, με αποτέλεσμα να μην προχωρήσει τελικά η διαδικασία.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς ανέφερε ότι καταβάλλονται εντατικές προσπάθειες για ανεύρεση των οφειλετών.

(iv) **Σχέδιο Παρακολούθησης της Εισπρακτικής Πολιτικής.** Δεν φαίνεται να τυγχάνει εφαρμογής η απόφαση που λήφθηκε στη συνεδρία του ΔΣ ημερ. 24.6.2014, βάσει της οποίας θα έπρεπε να εκπονηθεί σχέδιο παρακολούθησης της Εισπρακτικής Πολιτικής με το οποίο να τηρείται ενήμερο το ΔΣ σε μηνιαία βάση.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς ανέφερε ότι η παρακολούθηση της Εισπρακτικής Πολιτικής επιτελείται από την Επιτροπή του ΔΣ της Αρχής για χειρισμό πελατών με καθυστερημένους λογαριασμούς, η οποία συγκαλείται τουλάχιστον μια φορά τον μήνα.

8. Προστασία του Εισοδήματος της Αρχής.

(α) **Έλεγχοι μετρητών καταγραφής ηλεκτρικής ενέργειας για εντοπισμό παράνομων επεμβάσεων σε συσκευές της Αρχής.** Σύμφωνα με στοιχεία της Αρχής, κατά το 2015 έγινε έλεγχος σε 6.852 μετρητές υψηλού κινδύνου (9.221 το 2014) από τους οποίους 4.301 (63%) βρέθηκαν παραβιασμένοι (7.471 για το 2014) χωρίς όμως να υπάρχουν ενδείξεις για υποκλοπή ηλεκτρικής ενέργειας, 1.368 (20%) βρέθηκαν παραβιασμένοι και στοιχειοθετήθηκε υποκλοπή ηλεκτρικής ενέργειας (915 το 2014), ενώ 1.183 (17,3%) δεν παρουσίασαν παραβίαση.

Αναφορικά με τις παράνομες επεμβάσεις, κατά το 2015 χρεώθηκε και εισπράχθηκε συνολικό ποσό ύψους €638.694 (€856.585 το 2014).

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ψηλό το ποσοστό των μετρητών (20%), οι οποίοι βρέθηκαν παραβιασμένοι και για τους οποίους στοιχειοθετήθηκε υποκλοπή ηλεκτρικής ενέργειας και εισηγείται τη λήψη κατάλληλων ενεργειών για έγκαιρο εντοπισμό των εν λόγω περιπτώσεων για διασφάλιση των εσόδων της Αρχής.

Χαρακτηριστική περίπτωση υποστατικού που ενώ είχε παρουσιάσει σε ορισμένες περιόδους απότομη μείωση κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας χωρίς αυτή να εντοπιστεί, να διερευνηθεί και να αντιμετωπιστεί από την Αρχή, αποτελεί συγκεκριμένη εταιρεία. Αναφέρεται σχετικά ότι, κατόπιν προγραμματισμού του μετρητή του πιο πάνω υποστατικού για παροχή συγχρονιστικών σημάτων, διαπιστώθηκε ότι ο μετρητής δεν κατέγραφε όλη την παρεχόμενη ηλεκτρική ενέργεια. Από περαιτέρω διερεύνηση στις 14.8.2015, διαπιστώθηκε ότι υπήρχε παραβίαση/επέμβαση στη συνδεσμολογία της μετρητικής διάταξης, για την οποία ειδοποιήθηκε η Αστυνομία. Σύμφωνα με Έκθεση που ετοιμάστηκε στις 15.4.2016 από Λειτουργούς των Περιφερειακών Γραφείων της Αρχής στη Λεμεσό, η επιστημονική ανάλυση, λαμβάνοντας υπόψη συγκεκριμένα στοιχεία σχετικά με την κατανάλωση, κατέδειξε ότι η επέμβαση στη μετρητική διάταξη ενδεχομένως να είχε γίνει το 2001 και το 2011. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την πιο πάνω Έκθεση, τον Ιούλιο του 2001 υπήρξε απότομη μείωση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας κατά 31%, η οποία ωστόσο δεν φαίνεται να είχε εντοπιστεί από την Αρχή. Μετά από υπολογισμούς της μη καταγραφείσας κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, η Αρχή απαίτησε ποσό ύψους €630.515, το οποίο αμφισβητήθηκε από τους δικηγόρους της εταιρείας.

Η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τη δυσκολία απόδειξης της υπόθεσης στην περίπτωση δικαστικής διαμάχης, κατόπιν διαπραγμάτευσης με την πιο πάνω εταιρεία, κατέληξε σε προκαταρκτική συμβιβαστική πρόταση για καταβολή από την εταιρεία ποσού ύψους €423.792 πλέον ΦΠΑ. Όπως έχουμε πληροφορηθεί, η εν λόγω πρόταση εγκρίθηκε από το ΔΣ της Αρχής στις 10.5.2016 και στις 19.5.2016 η εταιρεία προέβη στην καταβολή του πιο πάνω ποσού.

Σύσταση: Με στόχο τον έγκαιρο εντοπισμό των μετρητών που για διάφορους λόγους (παράνομη επέμβαση, βλάβες κ.λπ.) δεν λειτουργούν ορθά, με αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων από την Αρχή, η Υπηρεσία μας εισηγείται τη διενέργεια των ενδεδειγμένων, με βάση την Οδηγία ΚΕ/1/2009 της Αρχής, ελέγχων σύμφωνα με τη συχνότητα που καθορίζεται για κάθε κατηγορία μετρητών. Επίσης, εισηγούμαστε όπως η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας για τους τελευταίους μήνες παρακολουθείται, από ειδικά κλιμάκια που θα συσταθούν, μέσω γραφικών παραστάσεων, έτσι ώστε να είναι εφικτός ο εντοπισμός απότομων μειώσεων στην κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας και ακολούθως η διερεύνηση

και η αντιμετώπισή τους, με απώτερο στόχο την προστασία του εισοδήματος της Αρχής.

Ο Πρόεδρος της Αρχής δήλωσε ότι η Αρχή διενεργεί σε τακτά χρονικά διαστήματα, με βάση την Οδηγία ΚΕ/Ι/2009, ελέγχους σε όλους τους μετρητές υψηλού κινδύνου και λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα.

(β) Απώλεια εισοδήματος λόγω λειτουργίας φορτίου έξω από τις πρόνοιες διατίμησης. Σύμφωνα με στοιχεία της Αρχής, κατά τη διάρκεια του 2015 εντοπίστηκαν 173 περιπτώσεις ολικής ή μερικής μετατροπής υποστατικών από μια χρήση σε άλλη καθώς και υποστατικά οικιακής διατίμησης που ηλεκτροδοτούσαν παράνομα υποστατικά μη οικιακής φύσης από τις οποίες διερευνήθηκαν οι 116 περιπτώσεις με αποτέλεσμα την είσπραξη από την Αρχή ποσού ύψους €38.365.

Σημειώνεται επίσης ότι, κατόπιν διερεύνησης από την Υπηρεσία μας συγκεκριμένων περιπτώσεων οι οποίες, όπως έχουμε πληροφορηθεί, αφορούν σε υποστατικά στην κυβερνητική βιομηχανική περιοχή Αγίου Αθανασίου, τα οποία άλλαξαν χρήση (από βιομηχανική σε εμπορική ή από βιομηχανική σε μικτή χρήση), διαφάνηκε ότι, σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στην Αρχή δεν άλλαξε η διατίμηση για τη χρέωση της ηλεκτρικής ενέργειας.

Σημειώνεται επίσης ότι, σύμφωνα με Έκθεση της ΔΕΕ της Αρχής για την περίοδο 1.1.-31.3.2016, από έλεγχο που διενεργήθηκε στο Κέντρο Εξυπηρέτησης Πελατών Κακοπετριάς τα δύο συνεργεία που διενεργούσαν ελέγχους, κατά πόσον συγκεκριμένοι καταναλωτές όπως μαγαζιά, εστιατόρια, καφετέριες, βιομηχανίες κ.λπ. ήταν ενταγμένοι στην ορθή διατίμηση (εμπορική ή βιομηχανική) και όχι στην οικιακή, έχουν διαλυθεί, με αποτέλεσμα οι πιο πάνω έλεγχοι να μη διενεργούνται επί μονίμου βάσεως, αλλά περιστασιακά.

Η μη διενέργεια των εν λόγω ελέγχων, όπως αναφέρεται σχετικά στην Έκθεση, έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια εσόδων για την Αρχή. Στην Έκθεση επισημαίνεται επίσης ότι από ελέγχους που έγιναν σε μόνιμη βάση το 2014 και σε προηγούμενα χρόνια είχαν εντοπιστεί αρκετοί καταναλωτές που, ενώ έπρεπε να ήταν ενταγμένοι στην εμπορική ή βιομηχανική διατίμηση, ωστόσο ήταν ενταγμένοι στην οικιακή διατίμηση.

Σύσταση: Λήψη από την Αρχή ενεργειών για εντοπισμό των υποστατικών που έχουν αλλάξει χρήση και ένταξή τους στην κατάλληλη διατίμηση.

Ο Πρόεδρος της Αρχής δήλωσε ότι διενεργούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα έλεγχοι για να διαπιστωθεί κατά πόσο συγκεκριμένοι καταναλωτές είναι ενταγμένοι στην ορθή διατίμηση.

(γ) Ξεσφράγιστοι ασφαλειοφορείς. Σύμφωνα με Έκθεση της ΔΕΕ της Αρχής από έλεγχο που διενεργήθηκε στο Περιφερειακό Γραφείο της Αρχής στη Λεμεσό στις 19.11.2015, διαπιστώθηκε ότι υπήρχαν σε εκκρεμότητα προς διερεύνηση 7.158 περιπτώσεις ξεσφράγιστων ασφαλειοφορέων από τον συνολικό αριθμό των 8.468 περιπτώσεων για την περίοδο 1.1.2014-16.11.2015.

Όπως αναφέρεται σχετικά στην Έκθεση από τις 8.468 περιπτώσεις διερευνήθηκαν και επανασφραγίστηκαν μόνο 1.310 περιπτώσεις ή ποσοστό 15% και όπως επισημαίνεται, ο ρυθμός διερεύνησης των πιο πάνω περιπτώσεων δεν είναι ικανοποιητικός. Όπως επίσης αναφέρεται στην Έκθεση, η μη έγκαιρη διερεύνηση και επανασφράγιση δυνατό να οδηγήσει σε ανεπιθύμητες καταστάσεις, όπως παράνομη τοποθέτηση από τον πελάτη μεγαλύτερης ασφάλειας και πιθανή πρόκληση ζημιάς στον μετρητή ή στο υποστατικό του πελάτη.

Σύσταση: Στις περιπτώσεις που εντοπίζονται ξεσφράγιστοι ασφαλειοφορείς θα πρέπει να λαμβάνονται άμεσα ενέργειες για την επανασφράγισή τους.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς ανέφερε ότι έχουν ληφθεί μέτρα στο Περιφερειακό Γραφείο Λεμεσού έτσι ώστε να ερευνηθούν όλες οι περιπτώσεις ξεσφράγιστων ασφαλειοφορέων το συντομότερο δυνατό.

9. Στέγαση των Περιφερειακών Γραφείων της Αρχής στην Επαρχία Λάρνακας – Αμμοχώστου.

(α) Συμφωνία ενοικίασης. Με ενδεχόμενο την ενοικίαση από την Αρχή επταώροφου κτηρίου στη Λάρνακα με συνολικό εμβαδό 1.980 τ.μ. για στέγαση των Περιφερειακών Γραφείων της στην Επαρχία Λάρνακας – Αμμοχώστου, τον Απρίλιο 2001 ζητήθηκαν εκτιμήσεις του αγοραίου ετήσιου ενοικίου για το εν λόγω κτήριο από δύο εξειδικευμένα γραφεία, σύμφωνα με τις οποίες, το ανώτατο ύψος του αγοραίου ενοικίου ανερχόταν περί τις £85.000 (€145.231). Τον Αύγουστο του 2001, υπογράφηκε τελικά συμφωνία μεταξύ της Αρχής και του συγκροτήματος

Χ'Γιάννη Λτδ, για την ενοικίαση του εν λόγω κτηρίου, αποτελούμενου από επτά ορόφους και ακάλυπτου χώρου στάθμευσης για 23 οχήματα, για περίοδο 3 ετών (1.11.2001-31.10.2004) και ετήσιο ενοίκιο ύψους £90.000 (€153.774) για το πρώτο και δεύτερο έτος και £100.000 (€170.860) για το τρίτο έτος και δικαίωμα ανανέωσης ανά έτος (1+1) για παραπέρα περίοδο 2 ετών.

Στη συνέχεια, η συμφωνία ανανεώθηκε για δύο χρόνια με τη νέα ιδιοκτήτρια του κτηρίου (CYTREX LAND MANAGEMENT LTD), δηλαδή μέχρι 31.10.2006 με τους ίδιους όρους και, ακολούθως (κατόπιν διαπραγματεύσεων) για περαιτέρω περίοδο 5 ετών με την, εκ νέου, νέα ιδιοκτήτρια εταιρεία C.L.M. KARIPIS LTD, δηλαδή, από 1.11.2006 έως 31.10.2011 και αύξηση του ενοικίου κατά 6%, δηλαδή ετήσιο ενοίκιο ύψους £106.000 (€181.112) και δικαίωμα ανανέωσης ανά έτος (1+1) για παραπέρα περίοδο 2 ετών.

Στις 23.5.2011 η συμφωνία ανανεώθηκε για περίοδο 4 ετών με αύξηση 8% για την περίοδο 1.11.2011 – 31.10.2013 (€195.600) και αύξηση 6% για την περίοδο από 1.11.2013 – 31.10.2015 (€207.336).

Στις 10.9.2012, κατόπιν πρότασης της ιδιοκτήτριας εταιρείας για επέκταση της συμφωνίας μέχρι και 10 χρόνια με πολύ ευνοϊκούς όρους, η συμφωνία επεκτάθηκε για περίοδο 2 ετών, δηλαδή μέχρι τις 31.10.2017 με δικαίωμα ανανέωσης για ακόμα 2 έτη, δηλαδή μέχρι τις 31.10.2019 και ετήσιο ενοίκιο €195.600 (€8,23/τ.μ.).

Λαμβάνοντας υπόψη τη μακρόχρονη ενοικίαση του εν λόγω κτηρίου, τα προβλήματα που παρουσιάζει, αλλά κυρίως το γεγονός ότι, λόγω της οικονομικής κρίσης, υπάρχει διαθεσιμότητα αρκετών κτηρίων και σε καλύτερες τιμές (οι τιμές της αγοράς έχουν μειωθεί κατά τουλάχιστον 25%), η Υπηρεσία μας στην επιστολή της αναφορικά με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της Αρχής για το έτος 2014, σημείωσε ότι η Αρχή θα έπρεπε να προβεί σε διαπραγμάτευση με την ιδιοκτήτρια εταιρεία για εξασφάλιση περαιτέρω ουσιαστικής μείωσης του ενοικίου ή ακόμα σε έρευνα αγοράς για εξεύρεση άλλου κτηρίου, εάν τούτο είναι συμβατικά εφικτό.

Κατόπιν διαπραγμάτευσης, με την ιδιοκτήτρια εταιρεία, της ομάδας εργασίας που συστάθηκε στις 22.6.2015 με σκοπό τη μείωση του ενοικίου, καθώς επίσης τη μελέτη υπαλλακτικών σεναρίων για τη στέγαση των πιο πάνω Γραφείων της Αρχής, στις 20.10.2015 υπογράφηκε συμφωνητικό έγγραφο, σύμφωνα με το

οποίο το ετήσιο ενοίκιο μειώθηκε από την 1.11.2015 από €195.600 σε €170.000 και η περίοδος της συμφωνίας ενοικίασης επεκτάθηκε για περίοδο 3 χρόνων μέχρι τις 31.10.2020. Από τον Αύγουστο του 2001 μέχρι τον Φεβρουάριο του 2016 καταβλήθηκαν συνολικά περίπου €2,6 εκ. για ενοικίαση του εν λόγω κτηρίου, ενώ μέχρι τις 31.10.2020 το ύψος των ενοικίων θα ανέλθει σε περίπου €3,4 εκ.

Η ομάδα εργασίας σε σημειώμά της στις 29.10.2015 προς τον Αν. Γενικό Διευθυντή της Αρχής ανέφερε ότι, κατόπιν διεξοδικής συζήτησης, συμφώνησε και εισηγήθηκε όπως η Αρχή προχωρήσει στον σχεδιασμό και την ανέγερση νέων ιδιόκτητων κτηρίων. Εισηγήθηκε επίσης όπως ο σχεδιασμός αρχίσει άμεσα, ώστε μέχρι το τέλος της περιόδου ενοικίασης του υφιστάμενου κτηρίου, δηλ. μέχρι τις 31.10.2020, η Αρχή να είναι έτοιμη για τη λειτουργία του ιδιόκτητου κτηρίου της.

Στο μεταξύ, σημειώνεται ότι το ΔΣ της Αρχής σε συνεδρία του στις 17.3.2015 αποφάσισε τον τερματισμό του έργου ανέγερσης Νέων Περιφερειακών Γραφείων της Αρχής στη Λάρνακα, το οποίο σύμφωνα με σημείωμα του Διευθυντή Έργου προς τη Γραμματέα/Διευθύντρια Νομικών Υπηρεσιών της Αρχής στις 29.5.2014, φαίνεται να είχε ανασταλεί προσωρινά λόγω της οικονομικής κρίσης.

Σύμφωνα με ενημέρωση του Διευθυντή του Έργου κατά την πιο πάνω Συνεδρία, είχαν ήδη εκτελεστεί εργασίες από το αρχιτεκτονικό γραφείο με το οποίο η Αρχή συνήψε συμβόλαιο στις 8.11.2005, που αφορούσαν στην ετοιμασία των αρχιτεκτονικών, στατικών και ηλεκτρομηχανολογικών σχεδίων και μελετών, στην πολεοδομική άδεια, την άδεια οικοδομής και στα έγγραφα για έκδοση διαγωνισμών. Ο Διευθυντής του Έργου εισηγήθηκε όπως ενημερωθεί το αρχιτεκτονικό γραφείο για την απόφαση της Αρχής να τερματίσει το έργο και όπως επιστραφεί η κράτηση ύψους €25.976 (5% πληρωμές).

Σύμφωνα με στοιχεία της Αρχής, οι πληρωμές που διενεργήθηκαν για την αμοιβή του πιο πάνω αρχιτεκτονικού γραφείου ανήλθαν σε €620.199 συμπεριλαμβανομένης της κράτησης και του φόρου προστιθέμενης αξίας, ενώ έχουν επίσης υποβληθεί από το αρχιτεκτονικό γραφείο επιπρόσθετες απαιτήσεις ύψους €167.316.

Σύσταση: Λαμβάνοντας υπόψη τα σημαντικά ποσά που εξακολουθεί να καταβάλλονται σε ενοίκια, καθώς επίσης τη δαπάνη ύψους €0,6 εκ. που διενεργήθηκε για ετοιμασία αρχιτεκτονικών σχεδίων για ένα έργο που τελικά τερματίστηκε, η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι η Αρχή θα πρέπει να προβεί, το

συντομότερο δυνατό, σε μελέτη όλων των εναλλακτικών λύσεων και επιλογή της πλέον καταλληλότερης και οικονομικά συμφέρουσας για την Αρχή, λύσης. Στην περίπτωση που θα αποφασιστεί, ως λύση, η ανέγερση κτηρίων, θα πρέπει να μελετηθεί το ενδεχόμενο αξιοποίησης των αρχιτεκτονικών σχεδίων που ήδη έχουν ετοιμαστεί.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς ανέφερε ότι έχει διοριστεί ομάδα εργασίας, η οποία σε συνεργασία με εξειδικευμένο συμβουλευτικό οίκο, ο οποίος θα επιλεγεί μέσω διαγωνιστικής διαδικασίας, θα μελετήσει και θα υποβάλει έκθεση προς το ΔΣ της Αρχής με όλες τις εναλλακτικές λύσεις και επιλογή της πλέον καταλληλότερης και οικονομικά συμφέρουσας για την Αρχή λύσης, υιοθετώντας και τη σύσταση της Υπηρεσίας μας. Όπως επίσης μας ανέφερε, η αξιοποίηση των αρχιτεκτονικών σχεδίων, που ήδη έχουν ετοιμαστεί, θα εξεταστεί σύμφωνα και με νομική γνωμάτευση, μετά την εκ των προτέρων συναίνεση του αρχιτεκτονικού γραφείου.

10. Υπερβάσεις των εκπεμπόμενων ρύπων από ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς και των αιωρούμενων σωματιδίων στον αέρα γύρω από τους σταθμούς της Αρχής.

Οι οριακές υπερβάσεις των εκπομπών οξειδίων του αζώτου και σκόνης στον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό Δεκέλειας συνεχίστηκαν και κατά το 2015 με το πρόβλημα να εντοπίζεται κυρίως στις τρεις Μηχανές Εσωτερικής Καύσης ΜΕΚ1. Επειδή οι εκπομπές οξειδίων του αζώτου στις συγκεκριμένες μηχανές υπερβαίνουν κατ' εξακολούθηση το επιτρεπτό όριο, η Αρχή έχει αποφασίσει την άμεση εγκατάσταση συστήματος απονίτρωσης για όλες τις μηχανές ΜΕΚ1, η λειτουργία του οποίου αναμένεται να αρχίσει κατά το Σεπτέμβριο του 2016.

Αντιλαμβανόμαστε ότι η κατανομή της ρύπανσης στις περιοχές γύρω από τους Σταθμούς, δεν προέρχεται αποκλειστικά από τους Σταθμούς, αλλά και από άλλες πηγές όπως κοντινές βιομηχανίες, από τους γειτονικούς αυτοκινητόδρομους, από τις ίδιες τις οικιστικές περιοχές, αλλά και από σκόνη που μεταφέρεται από την έρημο της Σαχάρας και άλλα μέρη, ωστόσο η Αρχή θα πρέπει να λαμβάνει άμεσα και συνεχή μέτρα για βελτίωση της καύσης των λεβήτων και μείωση των εκπομπών.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τη νέα Ευρωπαϊκή Οδηγία 2010/75/ΕΕ περί βιομηχανικών εκπομπών, τα νέα όρια εκπομπής ρύπων (σκόνη, οξείδια του

αζώτου, διοξείδιο του θείου) για μεγάλες εγκαταστάσεις καύσης, τα οποία τέθηκαν σε ισχύ από 1.1.2016, είναι πολύ χαμηλά.

Σύσταση: Παρά το γεγονός ότι η Κύπρος πέτυχε τη μετατόπιση της ημερομηνίας εφαρμογής της εν λόγω Οδηγίας μέχρι το 2020 αναφορικά με τις εγκαταστάσεις της Αρχής στον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό Βασιλικού και, μέχρι το 2023 για τις εγκαταστάσεις στον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό Δεκέλειας (υπό κάποιες προϋποθέσεις), ωστόσο, θα πρέπει να τροχοδρομηθούν έγκαιρα τα αναγκαία μέτρα, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η συμμόρφωση της Αρχής, τόσο με την υφιστάμενη νομοθεσία όσο και με τις νέες περιβαλλοντικές απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με το χαμηλότερο δυνατό κόστος.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι η Αρχή ολοκληρώνει σύντομα περιβαλλοντική μελέτη με τη βοήθεια συμβούλων, η οποία αναμένεται, μεταξύ άλλων, να καταδείξει τις βέλτιστες αντιρρυπαντικές τεχνολογίες, οι οποίες θα είναι απαραίτητες να εγκατασταθούν για την ικανοποίηση των Ορίων Εκπομπής που θα καθοριστούν με βάση την Οδηγία Βιομηχανικών Εκπομπών και τις Βέλτιστες Διαθέσιμες Πρακτικές και, να βοηθήσει στην επιλογή των απαιτούμενων αντιρρυπαντικών τεχνολογιών.

Παράλληλα, όπως επίσης μας ανέφερε, η Αρχή προχωρεί στην εκπόνηση μελέτης, η οποία αποσκοπεί στην εγκατάσταση της βέλτιστης και τεχνικά εφαρμόσιμης αντιρρυπαντικής τεχνολογίας για την κάθε Μονάδα Παραγωγής στους Ηλεκτροπαραγωγούς Σταθμούς.

11. Αγορά νομικών υπηρεσιών. Η Αρχή, έχει υπογράψει Συμφωνία με τους εξωτερικούς νομικούς της συμβούλους, ως αποκλειστικοί δικηγόροι, τον Ιανουάριο του 2014 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2015 με αυτόματη ανανεωμένη χρονιαία βάση μέχρι τερματισμού της, κατά το τέλος οποιουδήποτε έτους με προηγούμενη γραπτή ειδοποίηση όχι λιγότερη των 6 μηνών, δυνάμει απόφασης και/ή σύμφωνης γνώμης του ΔΣ της Αρχής.

Η Ελεγκτική Υπηρεσία έχει διαπιστώσει ότι σε μεγάλο αριθμό νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (νπδδ), οι νομικές υπηρεσίες παρέχονται εδώ και πάρα πολλά χρόνια (σε ορισμένες περιπτώσεις για δεκαετίες) από τον ίδιο νομικό οίκο. Είναι γεγονός ότι με βάση το προηγούμενο νομικό πλαίσιο (Ν.12(Ι)/2006), η ανάθεση των νομικών υπηρεσιών (οι οποίες αναφέρονταν στο Μέρος Β του Παραρτήματος

II του Νόμου), δεν θα έπρεπε να γίνεται αναγκαστικά τηρώντας τις αυστηρές διαδικασίες που εφαρμόζονταν για τις συνήθεις συμβάσεις υπηρεσιών. Ομοίως, στο άρθρο 14 του νέου Νόμου Ν.73(Ι)/2016 (που αποτελεί μεταφορά της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αλλά και της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ που αφορά φορείς που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών), καθορίζεται ότι το νομικό αυτό πλαίσιο δεν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών οι οποίες αφορούν νομική εκπροσώπηση πελάτη από δικηγόρο κατά την έννοια των άρθρων 2 και 14Α του περί Δικηγόρων Νόμου και σε λοιπές νομικές υπηρεσίες, οι οποίες συνδέονται, έστω και περιστασιακά, με την άσκηση δημόσιας εξουσίας.

Από την άλλη, στην Εγκύκλιο του Γενικού Λογιστηρίου αρ. ΓΛ/ΑΑΔΣ 74 που εκδόθηκε στις 27 Απριλίου 2016 διευκρινίζεται ότι, ακόμη και για συμβάσεις που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των Ευρωπαϊκών Οδηγιών του τομέα δημοσίων συμβάσεων (2014/23/ΕΕ, 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), ισχύουν και πρέπει να εφαρμόζονται οι αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της μη διάκρισης των οικονομικών φορέων, στις οποίες μάλιστα τώρα προστίθεται και η αρχή της προστασίας του ανταγωνισμού η οποία θα πρέπει επίσης να εξυπηρετείται και να διασφαλίζεται κατά το δυνατό ευρύτερα σε κάθε είδους δημόσια σύμβαση.

Η Ελεγκτική Υπηρεσία θεωρεί ότι είναι λογικό για το διοικητικό συμβούλιο ενός νπδδ να διατηρεί τον ίδιο νομικό οίκο επί σειρά ετών για την παροχή νομικών συμβουλών σε θέματα που σχετίζονται με την άσκηση δημόσιας εξουσίας (θέματα διοικητικού δικαίου), δηλαδή νομικών συμβουλών είτε υπό τη μορφή γνωματεύσεων προς το διοικητικό συμβούλιο είτε για την εκπροσώπηση του νπδδ σε περιπτώσεις προσφυγών ενώπιον του ανωτάτου δικαστηρίου ή του διοικητικού δικαστηρίου. Η Ελεγκτική Υπηρεσία δεν θεωρεί όμως ότι υπάρχουν ιδιαίτεροι λόγοι που να δικαιολογούν τη διατήρηση για μεγάλο χρονικό διάστημα του ίδιου νομικού συμβούλου για την εκπροσώπηση του νπδδ σε περιπτώσεις αστικών αγωγών ή διαιτησιών.

Σε κάθε περίπτωση, η επιλογή του νομικού οίκου θα πρέπει να γίνεται στη βάση της πιο πάνω εγκυκλίου του Γενικού Λογιστηρίου.

Σύσταση: Για την παροχή νομικών συμβουλών σε θέματα που σχετίζονται με την άσκηση δημόσιας εξουσίας (θέματα διοικητικού δικαίου), η Αρχή να συνάπτει μακροχρόνιες συμβάσεις (μέχρι πέντε έτη) με νομικούς οίκους ακολουθώντας κατά το δυνατό ανταγωνιστική διαδικασία. Σε αυτή, δεν καθίσταται υποχρεωτική η δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, αλλά μπορεί να περιλαμβάνει την προεπιλογή, προς υποβολή προσφορών, ενός κατάλληλου αριθμού εν δυνάμει ενδιαφερόμενων και κατάλληλων συνεργατών, μεταξύ των οποίων θα μπορούσε να είναι, αν η Αρχή το κρίνει σκόπιμο, και ο υφιστάμενος συνεργάτης. Σε περίπτωση εν ισχύ συμβάσεων, θα μπορούσε αυτές να συνεχιστούν για μικρή ακόμη περίοδο (ενδεικτικά αναφέρεται ως μέγιστο το ένα έτος), ειδικά αν το διοικητικό συμβούλιο κρίνει τούτο αναγκαίο, και λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να μην υπάρξει αλλαγή του νομικού συμβούλου ταυτόχρονα, ή σχεδόν ταυτόχρονα, με την αλλαγή στη σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου της Αρχής. Νοείται ότι ο τερματισμός της εν ισχύ σύμβασης θα πρέπει να γίνει με τον τρόπο που η σύμβαση αυτή προβλέπει ώστε να μην δημιουργηθεί υπόβαθρο για την υποβολή οποιωνδήποτε απαιτήσεων κατά της Αρχής.

Η Αρχή να αναθέτει την εκπροσώπηση της σε περιπτώσεις αστικών αγωγών ή διαιτησιών σε νομικούς οίκους που θα επιλέγονται ανά περίπτωση, ή για ομάδες παρόμοιων υποθέσεων για συγκεκριμένη περίοδο. Θα μπορούσε για την επιλογή των οίκων αυτών να δημοσιεύεται πρόσκληση επίδειξης ενδιαφέροντος και υποβολής προσφορών (ειδικά αν πρόκειται για συγκεκριμένη υπόθεση με αμοιβή μεγάλης αξίας) ή να ζητείται συνδρομή από τον Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο ώστε να ενημερωθούν τα μέλη του για επίδειξη ενδιαφέροντος και καταρτισμό σχετικού καταλόγου προεπιλογής νομικών συμβούλων, ανά επαρχία ή παγκύπρια, νοούμενου ότι οποιαδήποτε τέτοια διαδικασία υποστηρίζεται από κατάλληλη τεκμηρίωση. Νοείται ότι σε ειδικές περιπτώσεις, στις οποίες κρίνεται ότι την εκπροσώπηση της Αρχής θα πρέπει να αναλάβει συγκεκριμένος νομικός σύμβουλος, για παράδειγμα γιατί χειρίστηκε συναφή προσφυγή που επηρεάζει την υπό αναφορά αγωγή, τότε τούτο θα μπορεί να γίνεται κατ' εξαίρεση αφού υπάρξει κατάλληλη και επαρκής τεκμηρίωση.

Σε περιπτώσεις που προκύπτει ανάγκη για την εξασφάλιση υπηρεσιών νομικού συμβούλου για την ετοιμασία ειδικών μελετών, ή εγγράφων διαγωνισμού που θα προκηρύξει η Αρχή, τότε θα πρέπει να τηρούνται οι πρόνοιες της σχετικής περί

συμβάσεων νομοθεσίας και οι σχετικές αρχές της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων, της διαφάνειας και της μη διάκρισης λόγω ιθαγένειας και συνεπώς θα πρέπει να προκηρυσσονται ανοικτοί διαγωνισμοί, αναλόγως βέβαια και με την εκτίμηση της αξίας της εκάστοτε ανάγκης.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι η σύσταση της Υπηρεσίας μας θα απασχολήσει το ΔΣ.

12. Συμβάσεις και Διαγωνισμοί.

(α) Oracle Customer Care and Billing (CC&B) Upgrade – Αρ. Διαγωνισμού 102/2014. Κατόπιν ακύρωσης του προηγούμενου διαγωνισμού (αρ. 104/2013), επειδή – από την αξιολόγηση των προσφορών – διαπιστώθηκε ότι κανένας από τους δύο προσφοροδότες που συμμετείχαν δεν υπέβαλε προσφορά εντός προδιαγραφών, προκηρύχθηκε στις 20.11.2014 νέος ανοικτός διαγωνισμός για την αναβάθμιση του συστήματος ORACLE CUSTOMER CARE & BILLING (CC&B). Από τους 30 οικονομικούς φορείς που προμηθεύτηκαν τα έγγραφα του διαγωνισμού, μόνο ένας προσφοροδότης υπέβαλε τελικά προσφορά. Όπως επεσήμανε στις 13.3.2015 η Υπηρεσία μας με επιστολή της προς την Αρχή, ο μοναδικός προσφοροδότης ήταν η Κοινοπραξία που αποτελείτο από τους δύο οικονομικούς φορείς που είχαν συμμετάσχει – ξεχωριστά – στον προηγούμενο διαγωνισμό. Με την πιο πάνω επιστολή της η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι αφενός οι όροι συμμετοχής στον διαγωνισμό ήταν περιοριστικοί και, αφετέρου, δεν είχε αναπτυχθεί υγιής ανταγωνισμός. Επιπρόσθετα, υποδείξαμε ότι η τιμή της μοναδικής προσφοράς ήταν κατά 29% ψηλότερη της εκτίμησης δαπάνης. Τα πιο πάνω – με βάση τις πρόνοιες της νομοθεσίας – δικαιολογούσαν την απόρριψη της προσφοράς.

Στις 18.3.2015, η Επιτροπή Αξιολόγησης σε συμπληρωματική της Έκθεση ανέφερε ότι η διαδικασία βρισκόταν στο στάδιο αξιολόγησης των Οικονομικών Προτάσεων και, σύμφωνα με τους όρους του Διαγωνισμού, θα ακολουθούσε η Φάση Διαπραγματεύσεων. Συνεπώς, δεν θεωρούσε ότι στο στάδιο εκείνο ενδείκνυτο να απορριφθεί η εν λόγω προσφορά, σημειώνοντας επίσης ότι οι όροι και προδιαγραφές του διαγωνισμού ήταν λιγότερο αυστηροί σε σχέση με αυτούς του προηγούμενου διαγωνισμού.

Με επιστολή της ημερ. 20.5.2015, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε στην Αρχή όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο ακύρωσης του διαγωνισμού, με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 26(2) της Κ.Δ.Π. 179/2009, εφόσον μόνο το ένα μέλος της Κοινοπραξίας ή εξουσιοδοτημένος συνεργάτης του για την Κύπρο, είχε δικαίωμα να υποβάλει προσφορά, με αποτέλεσμα, είτε μόνο αυτός είτε σε κοινοπραξία με άλλο οικονομικό φορέα να έχει δικαίωμα υποβολής προσφοράς.

Στις 5.6.2015, η Επιτροπή Αξιολόγησης, αφού έκρινε ότι οι όροι του διαγωνισμού δεν ήταν περιοριστικοί, εφόσον και άλλοι οικονομικοί φορείς θα μπορούσαν να υποβάλουν προσφορά – όπως τρίτος οικονομικός φορέας ο οποίος με επιστολή του ημερ. 8.6.2015 δήλωσε ότι και αυτός ήταν εξουσιοδοτημένος συνεργάτης – εισηγήθηκε την έναρξη των διαπραγματεύσεων με τον προσφοροδότη.

Στις 11.6.2015, η Επιτροπή Προσφορών εισηγήθηκε προς το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής αφενός την έναρξη των διαπραγματεύσεων με ταυτόχρονη ενίσχυση της Επιτροπής Αξιολόγησης και, αφετέρου την παράλληλη εξέταση των εισηγήσεων της Υπηρεσίας μας που περιλαμβάνονταν στην επιστολή μας ημερ. 20.5.2015.

Με νέα επιστολή της ημερ. 16.6.2015, η Υπηρεσία μας πληροφόρησε την Αρχή ότι εξακολουθούσε να έχει την ίδια άποψη – και μάλιστα πιο έντονη – όπως αυτή παρατίθετο στην προηγούμενη επιστολή μας ημερ. 20.5.2015, επισημαίνοντας ότι οι εκ των υστέρων αναφορές τρίτης εταιρείας – εκτός του γεγονότος ότι ήταν ασαφείς – δημιουργούσαν και εύλογα ερωτηματικά ως προς τη σκοπιμότητα τους. Παράλληλα, εκφράσαμε και πάλι τις ανησυχίες μας για το ενδεχόμενο μη ανάπτυξης υγιούς ανταγωνισμού και, πιθανής συνεννόησης/σύμπραξης των εν λόγω οικονομικών φορέων, εξαιτίας των περιοριστικών προδιαγραφών.

Την ίδια μέρα το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, αποφάσισε όπως ζητήσει γνωμάτευση από τον Νομικό Σύμβουλο της, σε σχέση με τα θέματα που είχε εγείρει η Υπηρεσία μας. Στις 28.7.2015, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, με βάση και τη γνωμάτευση του Νομικού Συμβούλου, αποφάσισε την ακύρωση του διαγωνισμού.

Ο μοναδικός προσφοροδότης καταχώρισε προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, η οποία στις 14.12.2015 αποφάσισε την ακύρωση της πιο πάνω απόφασης της Αρχής.

Ενόψει των πιο πάνω, το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής αποφάσισε να προχωρήσει η διαδικασία αξιολόγησης της προσφοράς.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης στην Έκθεση της ημερ. 13.4.2016, ανέφερε ότι κατόπιν διαπραγμάτευσης με τον προσφοροδότη, πέτυχε μείωση στην τιμή της αρχικής προσφοράς, της τάξης του 14,76% και, ως εκ τούτου, εισηγήθηκε την κατακύρωση του διαγωνισμού έναντι του ποσού των €1.083.020. Η Επιτροπή Προσφορών της Αρχής, εισηγήθηκε στο Διοικητικό της Συμβούλιο την υιοθέτηση της εισήγησης της Επιτροπής Αξιολόγησης.

Στις 19.4.2016, κατά την εξέταση του θέματος σε συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής – όπου παρέστη και εκπρόσωπος της Υπηρεσίας μας – τέθηκαν ενώπιον του Συμβουλίου οι παρακάτω απόψεις της Υπηρεσίας μας:

- (i) Δεν είχε αναπτυχθεί υγιής ανταγωνισμός, εξαιτίας των περιοριστικών όρων του διαγωνισμού.
- (ii) Ενώ επρόκειτο περί ανοικτού διαγωνισμού, διεξήχθη τελικά διαπραγμάτευση για μείωση της τιμής, κατά παράβαση των όρων του διαγωνισμού, αφού αυτοί προνοούσαν διαπραγμάτευση μόνο για ήσσονος σημασίας/μη ουσιώδεις αποκλίσεις, με σκοπό τη συμμόρφωση του προσφοροδότη με τους όρους του διαγωνισμού, με ταυτόχρονη προσαρμογή της τιμής (που λογικά αναμενόταν να αυξηθεί ελάχιστα και όχι να μειωθεί σημαντικά).

Ενόψει των πιο πάνω, εκφράσαμε την άποψη ότι η σημαντική μείωση της τιμής του προσφοροδότη (ύψους €166.535), η οποία είχε υποβληθεί σε ανοικτό διαγωνισμό, επιβεβαίωσε τις επιφυλάξεις μας ότι δεν είχε αναπτυχθεί υγιής ανταγωνισμός, γι' αυτό και είχε τη δυνατότητα για τόσο μεγάλη έκπτωση. Επίσης, κατά την άποψη μας, η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών που είχε ακυρώσει την προηγούμενη απόφαση της Αρχής επειδή δεν είχε διεξαχθεί η προβλεπόμενη – όπως αναφέρθηκε πιο πάνω – διαπραγμάτευση, δεν είχε αποκλείσει το ενδεχόμενο νέας – τεκμηριωμένης – εισήγησης για ακύρωση του διαγωνισμού, εφόσον δεν προβλεπόταν μείωση της τιμής. Ως εκ τούτου, εξακολουθούσε να παραμένει ως επιλογή της Αρχής. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής υιοθέτησε την εισήγηση της Επιτροπής Προσφορών και αποφάσισε τελικά την κατακύρωση του Διαγωνισμού στον εν λόγω προσφοροδότη, έναντι του συνολικού ποσού των €1.083.020.

Ο Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε τον Ιούνιο 2016 ότι η Αρχή λαμβάνει σοβαρά υπόψη τις απόψεις/εισηγήσεις μας και ιδιαίτερα τη σύσταση μας, όσον αφορά την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού στους διαγωνισμούς τους οποίους προκηρύσσει η Αρχή. Σημείωσε επίσης ότι, θα ακολουθούνται οι σχετικές πρόνοιες της νέας νομοθεσίας αναφορικά με την επιλογή της καταλληλότερης διαγωνιστικής διαδικασίας.

(β) Supply, Installation and Commissioning of Advanced Metering Infrastructure – Αρ. Διαγωνισμού 070/2012. Ο διαγωνισμός αφορούσε την προμήθεια, εγκατάσταση και λειτουργία ενός πιλοτικού συστήματος 3.000 έξυπνων μετρητών, στη βάση του οποίου θα αναπτυσσόταν στη συνέχεια παγκύπρια ένα ολοκληρωμένο σύστημα, που θα κάλυπτε όλα τα υποστατικά στα οποία θα ενδείκνυτο η εγκατάσταση έξυπνων μετρητών, σύμφωνα με τα πορίσματα μελέτης που θα διεξαγόταν.

Συγκεκριμένοι λόγοι – σχετική λεπτομερής αναφορά έγινε στην Ετήσια Έκθεση μας για το έτος 2013 – οδήγησαν τον διαγωνισμό σε ακύρωση.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως η Αρχή διεξαγάγει διοικητική έρευνα για να εξετάσει τους λόγους ακύρωσης και τυχόν ευθύνες λειτουργών της.

Τον Μάρτιο 2015, ο Γενικός Διευθυντής της Αρχής μας πληροφόρησε ότι διορίστηκε Λειτουργός της ΑΗΚ για τη διεξαγωγή εσωτερικής διοικητικής έρευνας για εντοπισμό των λόγων που οδήγησαν στην ανάκληση της αρχικής απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου για κατακύρωση του διαγωνισμού και, την ακύρωση του στη συνέχεια, λόγω των αδυναμιών που παρατηρήθηκαν κατά τη διαδικασία που ακολουθήθηκε. Μας πληροφόρησε επίσης ότι η έρευνα είχε ολοκληρωθεί και ενημερώθηκε σχετικά το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής.

Τον Ιούνιο 2015, ο Πρόεδρος της Αρχής μας πληροφόρησε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΗΚ, κατά τη συνεδρία του στις 31.3.2015, αφού ενημερώθηκε με βάση έκθεση που ετοίμασε ο Γενικός Διευθυντής, αποφάσισε όπως εκδοθεί υπηρεσιακή εγκύκλιος με σύσταση για πιστή συμμόρφωση στις διαδικασίες αξιολόγησης διαγωνισμών.

Τόσο ο Αν. Γενικός Διευθυντής της Αρχής με την έκθεση συμμόρφωσης που υπέβαλε στην Υπηρεσία μας τον Μάιο 2016 όσο και ο Πρόεδρος της Αρχής με την απαντητική του επιστολή τον Ιούνιο του 2016, μας πληροφόρησαν ότι τον Μάρτιο

2016, ο Διευθυντής Προμηθειών περιέλαβε σε σχετική εγκύκλιο του, καθοδηγητικές οδηγίες που αφορούν θέματα ετοιμασίας εγγράφων προσφορών καθώς και τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών.

(γ) Advanced Metering Infrastructure – Αρ. Διαγωνισμού 060/2014. Ο διαγωνισμός αποτελεί επαναπροκήρυξη του προηγούμενου διαγωνισμού Αρ. 070/2012, με το ίδιο αντικείμενο, δηλαδή την προμήθεια, εγκατάσταση και λειτουργία ενός πιλοτικού συστήματος 3000 έξυπνων μετρητών, ο οποίος – όπως αναφέρεται στην Ετήσια Έκθεση μας για το 2013 είχε ακυρωθεί.

Ο νέος διαγωνισμός (αρ. 060/2014), προκηρύχθηκε στις 9.7.2014.

Τον Φεβρουάριο 2015, παρατηρήσαμε ότι ενώ οι προσφορές είχαν υποβληθεί στις 24.9.2014, η Αρχή δεν είχε μέχρι τότε – 5 περίπου μήνες μετά – ολοκληρώσει την αξιολόγηση του διαγωνισμού, αναμένοντας την υποβολή της σχετικής Έκθεσης Αξιολόγησης από τους ιδιώτες συμβούλους

Στη συνέχεια η Υπηρεσία μας ζήτησε από την Αρχή όπως πληροφορηθεί τους λόγους για τους οποίους δεν είχε ολοκληρωθεί, 5 μήνες μετά την υποβολή των προσφορών, η αξιολόγηση τους, καθώς και τους λόγους για τους οποίους η Αρχή ανέθεσε σε ιδιώτες συμβούλους την ετοιμασία της Έκθεσης Αξιολόγησης. Όπως μας πληροφόρησε ο Γενικός Διευθυντής, η Αρχή θεωρούσε ότι ο χρόνος που απαιτήθηκε για ολοκλήρωση της αξιολόγησης ήταν λογικός και, αναφορικά με την ανάθεση της αξιολόγησης σε συμβούλους, μας πληροφόρησε ότι η πρόσληψη τους είχε γίνει κατόπιν προκήρυξης ανοικτού διαγωνισμού τον Ιούλιο 2009, στα πλαίσια υλοποίησης του έργου, λόγω της πολυπλοκότητας του καθώς και της έλλειψης επαρκούς τεχνογνωσίας και εμπειρίας για το θέμα εκ μέρους της ΑΗΚ. Η συνολική αμοιβή τους και για τους 2 διαγωνισμούς, ανέρχεται στις €353.110. Ακολούθως, τον Ιούνιο 2015, ο Πρόεδρος της Αρχής μας πληροφόρησε ότι, με βάση την εισήγηση της Υπηρεσίας μας, είχαν δοθεί οδηγίες στο προσωπικό, όπως μεριμνά για την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης των διαγωνισμών το συντομότερο δυνατό, εντός των χρονικών πλαισίων που καθορίζονται από τους Κανονισμούς.

Τον Μάρτιο 2015, ο Γενικός Διευθυντής της Αρχής μας πληροφόρησε ότι η ποιοτική και τεχνική αξιολόγηση του διαγωνισμού είχε ολοκληρωθεί από την Επιτροπή Αξιολόγησης, η οποία στις 26.2.2015 είχε υποβάλει έκθεση με εισήγηση

όπως εγκριθεί από την Επιτροπή Προσφορών της Αρχής, το άνοιγμα του οικονομικού φακέλου για τους 4 από τους 5 προσφοροδότες οι οποίοι κρίθηκαν ότι πληρούν τα ποιοτικά και τεχνικά κριτήρια του Διαγωνισμού.

Στις 12.3.2015, η Επιτροπή Προσφορών σε συνεδρία της, υιοθέτησε την εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης και παρέπεμψε το θέμα στο Διοικητικό Συμβούλιο για εξέταση και λήψη απόφασης.

Στις 17.3.2015, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, εγκρίθηκε η εν λόγω εισήγηση και ενημερώθηκαν οι ενδιαφερόμενοι προσφοροδότες. Ο προσφοροδότης ο οποίος απορρίφθηκε κατά την ποιοτική/τεχνική αξιολόγηση καταχώρισε προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, η οποία στις 16.7.2015 απέρριψε την προσφυγή και επικύρωσε την απόφαση της Αρχής.

Στις 3.8.2015, η Αρχή προχώρησε στο άνοιγμα των οικονομικών φακέλων των 4 προσφοροδοτών. Στις 18.08.2015 η Επιτροπή Αξιολόγησης με έκθεση της, εισηγήθηκε στην Επιτροπή Προσφορών όπως ο εν λόγω διαγωνισμός κατακυρωθεί στον προσφοροδότη ο οποίος είχε εξασφαλίσει την ψηλότερη συνολική (τεχνική και οικονομική) βαθμολογία, ο οποίος ήταν και φθηνότερος. Η Επιτροπή Προσφορών συμφώνησε με την εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης και στις 20.8.2015 παρέπεμψε την έκθεση της στο Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, για λήψη απόφασης.

Σημειώνεται ότι η εκτίμηση δαπάνης για το έργο αυτό υπολογίστηκε στο €1.800.000, ενώ οι οικονομικές προτάσεις που υποβλήθηκαν από τους 4 προσφοροδότες κυμαίνονταν από €1.193.681 μέχρι €1.279.882. Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι στον προηγούμενο διαγωνισμό που ακυρώθηκε, η τιμή της χαμηλότερης εντός προδιαγραφών προσφοράς ανήρχετο στο €1.359.857.

Την 1.9.2015 το Διοικητικό Συμβούλιο υιοθέτησε την εισήγηση της Επιτροπής Προσφορών και αποφάσισε την κατακύρωση του Διαγωνισμού. Η Αρχή ενημέρωσε στη συνέχεια τους Προσφοροδότες για τα αποτελέσματα του Διαγωνισμού.

Δύο εκ των τριών προσφοροδοτών των οποίων οι προσφορές είχαν πετύχει χαμηλότερη βαθμολογία κατά την οικονομική/συνολική αξιολόγηση, καταχώρισαν προσφυγές στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, η οποία την 1.2.2016 ακύρωσε την απόφαση της Αρχής, επειδή έκρινε ότι δεν προέκυπτε με σαφήνεια κατά πόσο

τεκμηριωνόταν η 10-ετής τεχνική πείρα του επιτυχόντα, η οποία ήταν προϋπόθεση συμμετοχής με βάση τους όρους του Διαγωνισμού.

Στη συνέχεια, στις 18.3.2016, ετοιμάστηκε συμπληρωματική Έκθεση Αξιολόγησης από την Επιτροπή Αξιολόγησης, με εισήγηση προς την Επιτροπή Προσφορών, για κατακύρωση στον ίδιο προσφοροδότη, αφού κατόπιν αξιολόγησης των διευκρινιστικών στοιχείων που υπέβαλε, πληρούσε τους όρους και τις απαιτήσεις του Διαγωνισμού αναφορικά με τη 10-ετή τεχνική πείρα.

Η Επιτροπή Προσφορών σε συνεδρία της στις 23.3.2016, υιοθέτησε την εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης και παρέπεμψε το θέμα στο Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο αποφάσισε την κατακύρωση του Διαγωνισμού σύμφωνα με την πιο πάνω εισήγηση.

Ακολούθως, ένας εκ των προσφοροδοτών του οποίου η προσφορά είχε απορριφθεί κατά τη συνολική αξιολόγηση, καταχώρισε προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, η οποία στις 18.4.2016 αποφάσισε ομόφωνα τη χορήγηση προσωρινών μέτρων για αναστολή της διαδικασίας ανάθεσης, μέχρι την έκδοση τελικής απόφασης.

(δ) Σύνδεση του Υποσταθμού «Αθαλάσσα» με τον Υποσταθμό «Λατσιά». Πλάκες για Κάλυψη Καλωδίων – Αρ. Διαγωνισμού 017/2014. Από έλεγχο των εγγράφων του διαγωνισμού τον Σεπτέμβριο 2014, διαπιστώθηκε ότι στους όρους/τεχνικές προδιαγραφές προνοείτο ότι για την κάλυψη των καλωδίων, θα επιτρεπόταν η χρήση μόνο πλαστικών πλακών, αποκλείοντας έτσι την τοποθέτηση προκατασκευασμένων πλακών από μπετόν, οι οποίες χρησιμοποιούνταν σε προηγούμενες συμβάσεις της Αρχής.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε όπως εξεταστεί από την Αρχή το ενδεχόμενο να επιτρέπεται η τοποθέτηση και των προκατασκευασμένων πλακών από μπετόν, παράλληλα με τις πλαστικές και, να αφήνεται στους προσφοροδότες η επιλογή για το είδος που θα προσφέρουν κατά την υποβολή της προσφοράς τους, παρέχοντας έτσι τη δυνατότητα ευρύτερης συμμετοχής και ανάπτυξης υγιούς ανταγωνισμού, προς όφελος της Αρχής.

Η Υπηρεσία μας εισηγήθηκε επίσης όπως κατά την ετοιμασία των εγγράφων ενός διαγωνισμού, λαμβάνονται σοβαρά υπόψη οι πρόνοιες της νομοθεσίας, αναφορικά

με το άνοιγμα του ανταγωνισμού και τη μη παράθεση αδικαιολόγητων φραγμών στην ανάπτυξη του.

Τον Ιούνιο 2015, ο Πρόεδρος της Αρχής μας πληροφόρησε ότι η ΑΗΚ υιοθετούσε την εισήγηση της Υπηρεσίας μας και θα την λάμβανε σοβαρά υπόψη στην ετοιμασία των εγγράφων μελλοντικών διαγωνισμών.

Ο Αν. Γενικός Διευθυντής της Αρχής με την έκθεση συμμόρφωσης που υπέβαλε στην Υπηρεσία μας τον Μάιο 2016, μας πληροφόρησε ότι η ΑΗΚ στον διαγωνισμό αρ. 093/2015, που υποβλήθηκε τον Οκτώβριο 2015, είχε περιλάβει στους όρους του διαγωνισμού σχετική πρόνοια, σύμφωνα με την οποία επιτρεπόταν η τοποθέτηση είτε πλακών από πλαστικό είτε προκατασκευασμένων πλακών από μπετόν.

(ε) Εκσκαφή σκαμμάτων και άλλων συναφών εργασιών για την τοποθέτηση υπόγειων καλωδίων χαμηλής τάσης και μέσης τάσης. – Αρ. Διαγωνισμού 067/2014. Από έλεγχο των φακέλων του πιο πάνω διαγωνισμού που διεξήχθη τον Απρίλιο 2015, διαπιστώθηκε ότι η εκτέλεση των εργασιών προβλεπόταν να γίνει σε 4 ανεξάρτητες περιοχές και οι οικονομικοί φορείς είχαν δικαίωμα υποβολής προσφοράς για όλες τις περιοχές. Σύμφωνα με τον όρο 10.1 του Μέρους Α του διαγωνισμού, η ανάθεση της σύμβασης θα γινόταν για κάθε περιοχή ξεχωριστά, στον χαμηλότερο εντός προδιαγραφών προσφοροδότη.

Στον ίδιο όρο προνοείτο επίσης ότι η κατακύρωση στον ίδιο προσφέροντα δύο ή περισσότερων περιοχών ήταν δυνατή, δεδομένου ότι η Αρχή θα ικανοποιείτο πλήρως, κατά την απόλυτη κρίση της, ότι ο οικονομικός φορέας είχε την τεχνική, οργανωτική και διοικητική δυνατότητα να εκτελέσει ταυτόχρονα τις συμβάσεις όλων των περιοχών για τις οποίες ήταν ο χαμηλότερος εντός προδιαγραφών.

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι ο εν λόγω όρος δεν διασφάλιζε την αντικειμενική αξιολόγηση των προσφορών, αφού αφηνόταν στην απόλυτη κρίση της Αρχής– χωρίς διαφάνεια – να αποφασίσει κατά πόσο ένας οικονομικός φορέας είχε τη δυνατότητα να εκτελέσει ταυτόχρονα όλες τις συμβάσεις των περιοχών για τις οποίες ήταν ο χαμηλότερος εντός προδιαγραφών. Ως εκ τούτου, εισηγηθήκαμε όπως σε μελλοντικούς διαγωνισμούς με το ίδιο αντικείμενο, τροποποιηθεί ο εν λόγω όρος, ώστε να περιλαμβάνει σαφείς προϋποθέσεις/κριτήρια (τεχνικά και οικονομικά), τα οποία θα πρέπει να πληρούν οι οικονομικοί φορείς για να επιτρέπεται η κατακύρωση

στον ίδιο φορέα δύο ή περισσότερων περιοχών. Με τον τρόπο αυτό, θα διασφαλιζόταν η τήρηση των αρχών της διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης.

Τον Ιούνιο 2015, ο Πρόεδρος της Αρχής μας πληροφόρησε ότι η ΑΗΚ συμφωνούσε απόλυτα με τις απόψεις/εισηγήσεις μας και, ως εκ τούτου, είχαν δοθεί οδηγίες όπως, σε μελλοντικούς διαγωνισμούς με το ίδιο αντικείμενο, τίθενται σαφείς προϋποθέσεις/κριτήρια (τεχνικά και οικονομικά), ώστε να διασφαλίζεται η δίκαιη και ίση μεταχείριση των οικονομικών φορέων, προς όφελος της ΑΗΚ.

Τον Μάιο 2016, ο Αν. Γενικός Διευθυντής της Αρχής υπέβαλε στην Υπηρεσία μας έκθεση συμμόρφωσης σε σχέση με τις πιο πάνω παρατηρήσεις μας, με την οποία μας πληροφόρησε ότι η ΑΗΚ στον διαγωνισμό αρ. 073/2015, που υποβλήθηκε τον Οκτώβριο 2015, τροποποίησε τον πιο πάνω όρο 10.1 ώστε να περιλαμβάνει πιο σαφείς προϋποθέσεις/κριτήρια (τεχνικά και οικονομικά) τα οποία θα πρέπει να πληρούν οι οικονομικοί φορείς για να επιτρέπεται η κατακύρωση στον ίδιο φορέα δύο ή περισσότερων περιοχών.

(στ) Repairs and Modification of Moni Power Station Tank Farm - Αρ. Διαγωνισμού 025/2015. Τον Οκτώβριο 2015, στα πλαίσια έρευνας της Υπηρεσίας μας, ζητήσαμε από τον Γενικό Διευθυντή της Αρχής να μας πληροφορήσει τους λόγους ακύρωσης του διαγωνισμού, καθώς και κατά πόσο η Αρχή είχε προκηρύξει νέο διαγωνισμό με το ίδιο αντικείμενο και τη διαδικασία που ακολουθήθηκε.

Τον ίδιο μήνα ο Γενικός Διευθυντής μας πληροφόρησε, μεταξύ άλλων, ότι ο συγκεκριμένος διαγωνισμός είχε ακυρωθεί τον Αύγουστο 2015, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής, λόγω του ότι οι τιμές όλων των προσφορών που είχαν υποβληθεί ήταν υπερβολικά ψηλές σε σύγκριση με το ποσό της προϋπολογισθείσας δαπάνης (€2.600.000). Ταυτόχρονα, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε όπως η Αρχή ετοιμάσει νέα έγγραφα διαγωνισμού με το ίδιο αντικείμενο και, να κληθούν με συνοπτική διαδικασία, με τη μέθοδο της διαπραγμάτευσης, να υποβάλουν προσφορά μόνο οι 4 προσφοροδότες οι οποίοι πληρούσαν ουσιαδώς το στάδιο Α (Ποιοτική και Τεχνική Αξιολόγηση των Προσφορών) του διαγωνισμού που είχε ακυρωθεί (αρ. 025/2015).

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής αποφάσισε επίσης όπως τα έγγραφα του διαγωνισμού τροποποιηθούν, στη βάση καλύτερης παραμετροποίησης των όρων

για τον σχεδιασμό του συστήματος πυρασφάλειας/πυρόσβεσης και, το συνολικό ποσό της νέας προϋπολογισθείσας δαπάνης να μην ξεπερνά το ποσό των €3.081.204. Με βάση τα πιο πάνω, η Αρχή προκήρυξε τον διαγωνισμό αρ. 119/2015, στον οποίο κλήθηκαν να λάβουν μέρος οι πιο πάνω 4 προσφοροδότες.

Τον Νοέμβριο 2015, με επιστολή μας προς τον Αν. Γενικό Διευθυντή της Αρχής, επισημάναμε ότι σε αντιστοιχία με τις πρόνοιες της νομοθεσίας, η διαδικασία που επιλέγηκε επιτρεπόταν μόνο στην περίπτωση κατά την οποία δεν είχαν τροποποιηθεί ουσιαστικά οι αρχικοί όροι (του διαγωνισμού που είχε ακυρωθεί), κάτι το οποίο δεν ίσχυε, εφόσον είχαν τροποποιηθεί ουσιαστικά οι όροι του διαγωνισμού καθώς και η εκτίμηση δαπάνης (αυξήθηκε κατά 18,5%).

Τον ίδιο μήνα ο Γενικός Διευθυντής μας πληροφόρησε ότι επειδή η εκτίμηση δαπάνης τόσο του νέου διαγωνισμού όσο και του προηγούμενου που ακυρώθηκε ήταν κάτω των €5.186.000, οι πρόνοιες του Νόμου Ν.11(Ι)/2006 δεν εφαρμόζονταν.

Τον Δεκέμβριο 2015, με νέα επιστολή μας προς τον Αν. Γενικό Διευθυντή, παρατηρήσαμε ότι ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι ο εν λόγω διαγωνισμός, με βάση την προϋπολογισθείσα δαπάνη, δεν ενέπιπτε στις πρόνοιες του Νόμου Ν.11(Ι)/2006, δεν είχαν παρατεθεί – από την Αρχή – οι λόγοι για τους οποίους αποφασίστηκε να κληθούν μόνο οι 4 προσφοροδότες, οι οποίοι πληρούσαν ουσιαστικά το στάδιο Α (Ποιοτική και Τεχνική Αξιολόγηση των Προσφορών) του διαγωνισμού που ακυρώθηκε να υποβάλουν προσφορά για τον νέο διαγωνισμό (αρ. 119/2015), αντί να προκηρυχθεί ανοικτός διαγωνισμός, εφόσον οι όροι του αρχικού διαγωνισμού καθώς και η εκτίμηση δαπάνης είχαν τροποποιηθεί ουσιαστικά και, ενδεχομένως να ενδιαφέρονταν και άλλοι προσφοροδότες να συμμετάσχουν.

Ενόψει των πιο πάνω, η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η προκήρυξη ανοικτού διαγωνισμού ήταν η ενδεδειγμένη επιλογή, ώστε να δοθεί η δυνατότητα ευρύτερης συμμετοχής και ανάπτυξης υγιούς ανταγωνισμού, προς όφελος της Αρχής.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εισηγείται όπως σε περίπτωση προκήρυξης ενός διαγωνισμού, με ουσιαστικά τροποποιημένους όρους από τον προηγούμενο

διαγωνισμό που ακυρώθηκε και, ανεξάρτητα εάν η εκτίμηση δαπάνης είναι κάτω από τα όρια εφαρμογής της νομοθεσίας, να ακολουθείται η ανοικτή διαδικασία.

Τον Ιούνιο 2016, ο Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι η ΑΗΚ συμφωνεί με τη σύσταση της Υπηρεσίας μας.

(ζ) Κατασκευή και Προμήθεια Προστατευτικών Πλακών Υπογείων Καλωδίων και Πλακών Αντιστήριξης – Αρ. Διαγωνισμού 093/2015. Από έλεγχο των εγγράφων του πιο πάνω διαγωνισμού, διαπιστώθηκε ότι είχαν περιληφθεί στις τεχνικές προδιαγραφές πρόνοιες/απαιτήσεις, που ενδεχομένως να περιόριζαν τη συμμετοχή στον διαγωνισμό.

Τον Οκτώβριο 2015, με επιστολή μας προς τον Αν. Γενικό Διευθυντή της Αρχής ζητήσαμε όπως μας πληροφορήσει τα ακόλουθα:

(i) Τους λόγους για τους οποίους η Αρχή είχε καθορίσει επακριβώς το πάχος και το σχήμα των προστατευτικών πλακών, στερώντας τους προσφοροδότες από τη δυνατότητα να προσφέρουν τα εν λόγω υλικά με κάποια – αποδεκτά – περιθώρια ανοχής/απόκλισης, όπως είχε γίνει σε προηγούμενο διαγωνισμό της Αρχής.

(ii) Τα κριτήρια με βάση τα οποία η Αρχή είχε καθορίσει το πάχος των πλακών σε 10χιλ., ενώ σε προηγούμενο διαγωνισμό που αφορούσε πλάκες για καλώδια υψηλής τάσης το αντίστοιχο πάχος είχε καθοριστεί στα $6\pm 0,5$ χιλ.

Τον ίδιο μήνα, ο Αν. Γενικός Διευθυντής μας πληροφόρησε ότι σκοπός των συγκεκριμένων προϊόντων ήταν η μηχανική προστασία και η σήμανση υπογείων καλωδίων διανομής χαμηλής και μέσης τάσης, όπου η τυποποίηση των διαστάσεων και σχήματος τους, διασφαλίζει την απαιτούμενη ποιότητα, ομοιομορφία, λειτουργικότητα και εργονομία του προϊόντος καθώς και την σε ίση βάση μεταχείριση όλων των προσφοροδοτών.

Τέλος μας πληροφόρησε ότι ο προηγούμενος διαγωνισμός για τα καλώδια υψηλής τάσης αφορούσε διαφορετικές συνθήκες εγκατάστασης, όπου τα κριτήρια σχεδιασμού ήταν διαφορετικά.

Από έλεγχο των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού, τον Απρίλιο 2016, διαπιστώθηκε ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης είχε εισηγηθεί στην έκθεσή της, την έγκριση του τεχνικού και ποιοτικού μέρους του διαγωνισμού (Στάδιο Α) όλων των

προσφορών που υποβλήθηκαν (6 προσφορές), παρόλον ότι 2 από αυτές παρουσίαζαν ουσιώδεις αποκλίσεις από τους όρους του διαγωνισμού.

Συγκεκριμένα, στην προσφορά αρ. 2, ο προσφοροδότης υπέβαλε με την προσφορά του δείγματα τα οποία αφορούσαν παρόμοια προϊόντα με τα ίδια ποιοτικά χαρακτηριστικά των απαιτήσεων του διαγωνισμού, αλλά με διαφορετικές διαστάσεις - που προφανώς δεν αποτελούσαν αποδεκτές αποκλίσεις από τις καθορισμένες στα έγγραφα του διαγωνισμού διαστάσεις - αφού όπως αναφέρεται στην έκθεση αξιολόγησης, ο προσφοροδότης δήλωσε στην προσφορά του ότι σε περίπτωση κατακύρωσης της προσφοράς θα προβεί στις ανάλογες διαμορφώσεις του καλουπιού έτσι ώστε το προϊόν να συνάδει με τις απαιτήσεις του διαγωνισμού.

Επισημαίνεται ωστόσο ότι στο σχετικό άρθρο των εγγράφων του διαγωνισμού που αφορά την υποβολή δειγμάτων, αναφέρεται ότι σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των δειγμάτων που συνοδεύουν την προσφορά με τα πρότυπα και τις προδιαγραφές, η προσφορά θα θεωρείται ότι δεν συνάδει με τους όρους του διαγωνισμού και θα απορρίπτεται, ως εκ τούτου η προσφορά αυτή θα έπρεπε να απορριφθεί.

Το Πιστοποιητικό Διασφάλισης Ποιότητας που υπέβαλε – με βάση τις απαιτήσεις των όρων του διαγωνισμού – ο προσφοροδότης αρ. 5, είχε ισχύ μέχρι τον Μάιο 2015, ενώ η σύμβαση αφορούσε τα έτη 2016 και 2017. Ως εκ τούτου, και η εν λόγω προσφορά θα έπρεπε να είχε απορριφθεί.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εισηγείται όπως οι Επιτροπές Αξιολόγησης αξιολογούν τις προσφορές με βάση τις πρόνοιες των εγγράφων των διαγωνισμών.

Τον Ιούνιο 2016, ο Πρόεδρος της Αρχής μας πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τη σύσταση της Υπηρεσίας μας, παραθέτοντας τις σχετικές πρόνοιες των εγγράφων του διαγωνισμού. Ωστόσο, δεν σχολίασε τις παρατηρήσεις μας όσον αφορά την εγκυρότητα της προσφοράς.

(η) Εκμίσθωση Υπηρεσιών Φρουρών Ασφαλείας για τη Φύλαξη των Κτηρίων των Κεντρικών Γραφείων (Συμπεριλαμβανομένου του ΚΕΠ Στροβόλου), του Γραφείου Περιφέρειας Λευκωσίας – Κερύνειας – Μόρφου και του Γραφείου Περιφέρειας Αμμοχώστου – Λάρνακας. Αρ. Διαγωνισμού

030/2015. Από έλεγχο των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού τον Οκτώβριο 2015, διαπιστώθηκε ότι η Αρχή είχε κατακυρώσει τον διαγωνισμό για την φύλαξη όλων των κτηρίων και για ολόκληρη τη χρονική περίοδο της σύμβασης (2 χρόνια), στον χαμηλότερο προσφοροδότη, έναντι του ποσού των €5,23 την ώρα, το οποίο ήταν χαμηλότερο του προβλεπόμενου με βάση τον Περί Κατωτάτου Ορίου Μισθών Νόμου κατώτατου ποσού (€5,86 αρχικά και €6,21 μετά τους πρώτους 6 μήνες εργασίας).

Η Υπηρεσία μας εξέφρασε την άποψη ότι η Αρχή, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι η εκτίμηση δαπάνης ήταν κάτω από τα όρια εφαρμογής της νομοθεσίας, θα έπρεπε να εφαρμόσει τις αντίστοιχες – με τη νομοθεσία – πρόνοιες για ασυνήθιστα χαμηλή τιμή, δηλαδή να ζητήσει γραπτώς από τον επικρατέστερο προσφοροδότη διευκρινίσεις για τη σύνθεση της προσφοράς του.

Τον Νοέμβριο 2015, ο Αν. Γενικός Διευθυντής της Αρχής μας πληροφόρησε ότι η προσφορά του επιτυχόντα προσφοροδότη δεν κρίθηκε ως ασυνήθιστα χαμηλή επειδή από τις 5 προσφορές που είχαν υποβληθεί, οι 4 είχαν τιμή χαμηλότερη από την τιμή του κατώτατου ωριαίου μισθού για φρουρούς ασφαλείας που προνοείτο στον Περί Κατωτάτου Ωριαίου Μισθού Νόμο. Διευκρίνισε επίσης ότι η εκτιμώμενη αξία του διαγωνισμού ήταν κάτω των κατώτατων ορίων και, ως εκ τούτου, οι πρόνοιες του Νόμου Ν. 11(Ι)/2006 δεν εφαρμόζονταν.

Τέλος, μας πληροφόρησε ότι, προτού ο διαγωνισμός κατακυρωθεί στον επιτυχόντα προσφοροδότη, ο Διευθυντής Προμηθειών της Αρχής απέστειλε επιστολή προς όλους τους οικονομικούς φορείς, βάση της οποίας επιβεβαιώθηκε η υποχρεωτική καταβολή από τον Εργοδότη, του κατώτατου ωριαίου μισθού, σύμφωνα με την πιο πάνω πρόνοια του Νόμου.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εισηγείται όπως η Αρχή, κατά την αξιολόγηση των προσφορών, που ουσιαστικά αφορούν παροχή υπηρεσιών οι οποίες εμπίπτουν στις πρόνοιες του περί Κατωτάτου Ορίου Μισθών Νόμου, διερευνά όλες τις περιπτώσεις όπου παρατηρούνται ασυνήθιστα χαμηλές τιμές προσφορών, ανεξάρτητα εάν εμπίπτουν στα όρια της νομοθεσίας για χαρακτηρισμό τους ως τέτοιες, ώστε να διασφαλίζεται η ομαλή υλοποίηση των συμβάσεων.

Τον Ιούνιο 2016, ο Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι συμφωνεί με τη σύσταση της Υπηρεσίας μας. Περαιτέρω, μας πληροφόρησε ότι κατόπιν

απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου, ο Διευθυντής Προμηθειών απέστειλε στις 8.10.2015 εγκύκλιο στον υπεύθυνο Λειτουργό, με οδηγίες όπως, μετά την κατακύρωση του διαγωνισμού να βεβαιώνει ότι ο Ανάδοχος αμείβει τους εργοδοτούμενους του σύμφωνα με τις πρόνοιες του σχετικού Νόμου. Τέλος, μας πληροφόρησε ότι σε μελλοντικούς διαγωνισμούς θα λαμβάνονται υπόψη οι εισηγήσεις της Αρμόδιας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων που περιλαμβάνονται στην Εγκύκλιο Αρ. ΓΛ/ΑΑΔΣ 72, αναφορικά με την υποβολή ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων.

(θ) Ανέγερση Κτηρίων Υποσταθμών Διανομής 11KV στην Περιφέρεια Λεμεσού – Αρ. Διαγωνισμού 084/2015. Από έλεγχο των εγγράφων του πιο πάνω διαγωνισμού τον Απρίλιο 2016, διαπιστώθηκε ότι κατά την αξιολόγηση του διαγωνισμού, η Επιτροπή Αξιολόγησης, μέσω του Αν. Διευθυντή Προμηθειών, ζήτησε από δύο προσφοροδότες όπως υποβάλουν επιπρόσθετα στοιχεία αναφορικά με την προσφορά τους.

Συγκεκριμένα, από τον ένα προσφοροδότη, ζητήθηκε όπως υποβάλει τα ακόλουθα στοιχεία:

- (i) Κατάλογο των έργων που εκτέλεσε τα τελευταία 5 χρόνια, σύμφωνα με τις πρόνοιες του διαγωνισμού.
- (ii) Κατάλογο των έργων που εκτέλεσε ο Πολιτικός Μηχανικός του προσφοροδότη τα τελευταία 5 χρόνια, σύμφωνα με τις πρόνοιες του διαγωνισμού.
- (iii) Νέο κατάλογο τιμών μονάδας, με τιμές που να συνάδουν με τις τιμές μονάδας που είχε υποβάλει στο αναλυτικό τιμολογημένο δελτίο ποσοτήτων της προσφοράς του, σύμφωνα με τις πρόνοιες του διαγωνισμού.

Από τον δεύτερο προσφοροδότη, ζητήθηκε όπως υποβάλει τα στοιχεία των παραγράφων (ii) και (iii) πιο πάνω.

Στην έκθεση της η Επιτροπή Αξιολόγησης αναφέρει ότι τα εν λόγω στοιχεία που υποβλήθηκαν από τους πιο πάνω προσφοροδότες θεωρήθηκαν ικανοποιητικά και, ως εκ τούτου, η Επιτροπή έκρινε ότι πληρούσαν ουσιαδώς τα κριτήρια της ποιοτικής και τεχνικής αξιολόγησης του διαγωνισμού.

Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι τα συγκεκριμένα στοιχεία που ζήτησε η Επιτροπή Αξιολόγησης να υποβάλουν οι εν λόγω προσφοροδότες, δεν αποτελούσαν

διευκρινίσεις επί των κατατεθέντων εγγράφων με τις προσφορές τους, αλλά ήταν επιπρόσθετα βασικά στοιχεία, τα οποία παρέλειψαν να υποβάλουν ή τα υπέβαλαν λανθασμένα (κατάλογος τιμών μονάδας).

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας εισηγείται όπως σε μελλοντικούς διαγωνισμούς, οι Επιτροπές Αξιολόγησης ζητούν διευκρινίσεις μόνο επί των εγγράφων που υποβλήθηκαν με τις προσφορές, όπως προνοείται και στη νομοθεσία.

Τον Ιούνιο 2016, ο Πρόεδρος της Αρχής μάς πληροφόρησε ότι ο Διευθυντής Προμηθειών θα αποστείλει γραπτό σημείωμα προς τις Επιτροπές Αξιολόγησης, με οδηγίες, στις οποίες θα επεξηγείται ο τρόπος και οι προϋποθέσεις ζήτησης διευκρινήσεων από τους προσφοροδότες.

13. Εκκρεμή θέματα.

(α) Ειδική Διατίμηση για Πολύτεκνες και Δυσπραγούσες Οικογένειες. Στα πλαίσια της εφαρμογής της κοινωνικής πολιτικής της Κυβέρνησης και κατόπιν αιτήματος του Υπουργείου ΕΕΒΤ, το 2006 η Αρχή εφάρμοσε ειδική διατίμηση (08) για τις πολύτεκνες και δυσπραγούσες οικογένειες που παίρνουν δημόσια βοηθήματα. Στη συνέχεια, στην εν λόγω διατίμηση εντάχθηκαν οι λήπτες επιδόματος βαριάς κινητικής αναπηρίας, οι λήπτες επιδόματος φροντίδας σε τετραπληγικά και παραπληγικά άτομα και πρόσφατα οι δικαιούχοι ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος.

Τα συσσωρευμένα έσοδα που απώλεσε η Αρχή από την εφαρμογή αυτής της διατίμησης θεωρούνται ως Υποχρεώσεις Δημόσιας Ωφέλειας (ΥΔΩ), οι οποίες από την 1.8.2010 ανακτώνται από όλους τους καταναλωτές.

Από τον Μάιο του 2006 που εφαρμόστηκε η ειδική διατίμηση (08) μέχρι τον Δεκέμβριο του 2015, η Αρχή απώλεσε έσοδα ύψους €31.491.711, από τα οποία ποσό ύψους €30.914.929 ανακτήθηκε με την εφαρμογή των ΥΔΩ. Συνεπώς η συσσωρευμένη απώλεια εσόδων της Αρχής κατά την 31.12.2015 ανερχόταν σε €576.782.

Σύσταση: Η Υπηρεσία μας συστήνει και πάλι όπως η κοινωνική πολιτική του Κράτους ασκείται από την ίδια την Κυβέρνηση. Σχετική είναι η πρακτική που όπως έχουμε πληροφορηθεί, ακολουθείται στο Ηνωμένο Βασίλειο, σύμφωνα με την οποία, η Ρυθμιστική Αρχή Αγγλίας (ofgem), έχει ετοιμάσει ολοκληρωμένη στρατηγική για την προστασία των ευάλωτων καταναλωτών, στην οποία γίνεται

αναφορά σε συγκεκριμένο ποσό κοινωνικής προσφοράς το οποίο υπολογίζεται και συμφωνείται με τους προμηθευτές.

(β) Λιμενικά δικαιώματα. Τα ποσά που καταβάλλονται ως λιμενικά δικαιώματα, χωρίς ωστόσο η Αρχή Λιμένων να προσφέρει ουσιαστικές λιμενικές διευκολύνσεις στην Αρχή, συνυπολογίζονται με άλλα έξοδα για τον καθορισμό της ρήτρας καυσίμων που βαρύνει τους καταναλωτές. Το ποσό που καταβλήθηκε στην Αρχή Λιμένων Κύπρου κατά το 2015 ανήλθε σε €1.587.903, ενώ το συνολικό ποσό για την περίοδο 2001 – 2015 ανήλθε στα €22.233.388.

Η Υπηρεσία μας σε προηγούμενες επιστολές της, σύστησε όπως η Αρχή προβεί σε όλα τα απαραίτητα διαβήματα για την απαλλαγή της από την υποχρέωση καταβολής λιμενικών δικαιωμάτων, έτσι ώστε να επιτευχθεί σχετική μείωση του τελικού κόστους που επωμίζεται ο καταναλωτής.

Η Αρχή ζήτησε επανειλημμένα από το Υπουργείο ΕΕΒΤ, την προώθηση μέτρων ούτως ώστε να καθορισθούν ειδικά μειωμένα τέλη, χωρίς επιτυχία.

Σύμφωνα με τα πρακτικά σύσκεψης ημερ. 12.6.2013 για τα λιμενικά δικαιώματα στις παραλαβές μαζούτ/ντίζελ της Αρχής, στην παρουσία, μεταξύ άλλων, των Υπουργών ΕΕΒΤ και Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, αποφασίστηκε όπως το θέμα επανεξεταστεί σε μεταγενέστερο στάδιο και αφού μελετηθούν οι πρόνοιες του Μνημονίου που αφορούν στις ιδιωτικοποιήσεις και στα νέα μοντέλα των ημικρατικών Οργανισμών.

Όπως αναφέρεται σε επιστολές της Αρχής προς την Υπηρεσία μας για το εν λόγω θέμα, η Αρχή συνεχίζει να εξοφλεί τα τιμολόγια που εκδίδονται από την Αρχή Λιμένων για κάθε παραλαβή, πάντοτε με πλήρη επιφύλαξη των δικαιωμάτων της, να προσφύγει δικαστικά κατά της Αρχής Λιμένων για επιβολή λιμενικών δικαιωμάτων για υπηρεσίες που δεν της παρέχονται.

Η Αρχή με επιστολή της στις 29.6.2015 προς το Υπουργείο ΕΕΒΤ επανέφερε εισήγησή της για τροποποίηση του άρθρου 25 του περί Αναπτύξεως Ηλεκτρισμού Νόμου, Κεφ. 171, έτσι ώστε να καταβάλλει λιμενικά δικαιώματα στην Αρχή Λιμένων μόνο για τις παρεχόμενες σ' αυτή υπηρεσίες.

Το Υπουργείο ΕΕΒΤ με επιστολή του στις 28.7.2015 προς την Αρχή, συμφώνησε με την εισήγηση και ζήτησε όπως υποβληθεί προσχέδιο νομοσχεδίου με όλα τα απαραίτητα συμπληρωματικά έγγραφα. Την 1.9.2015, η Αρχή υπέβαλε προς το

Υπουργείο ΕΕΒΤ με κοινοποίηση, μεταξύ άλλων, στην Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού τροποποιητικό νομοσχέδιο, ωστόσο, σύμφωνα με επιστολή του Υπουργείου ΕΕΒΤ στις 7.10.2015 στο επισυνημμένο ερωτηματολόγιο δεν διαλαμβάνονταν οι απόψεις των εμπλεκόμενων φορέων (Αρχή Λιμένων Κύπρου, Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων) οι οποίες και ζητήθηκαν.

Στο μεταξύ, η Πρόεδρος της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού σε επιστολή της προς τον Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου ΕΕΒΤ στις 12.10.2015 ανέφερε ότι στα πλαίσια κοινοποίησης προς αυτήν της πιο πάνω επιστολής, σε συνεδρία της στις 9.10.2015, εξέτασε την προτεινόμενη τροποποίηση του άρθρου 25 του Κεφαλαίου 171, υπό το πρίσμα του ελέγχου ενδεχόμενων περιοριστικών του ανταγωνισμού αποτελεσμάτων και της προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού και κατέληξε ότι:

- Οποιαδήποτε νομοθετική τροποποίηση δεν θα πρέπει να δημιουργεί θέματα διακριτικής μεταχείρισης της Αρχής σε σχέση με άλλες εταιρείες και εφαρμογής ανόμοιων όρων για ισοδύναμες συναλλαγές, με αποτέλεσμα οι εν λόγω εταιρείες να τίθενται σε μειονεκτική στον ανταγωνισμό θέση, όσον αφορά στην αγορά εισαγωγής και προμήθειας καυσίμων ή άλλων εισαγωγών της Αρχής για σκοπούς ηλεκτρικής ενέργειας.
- Υπάρχει το ενδεχόμενο, η νομοθετική τροποποίηση και η απαλλαγή της Αρχής από λιμενικά δικαιώματα προς την Αρχή Λιμένων Κύπρου, ως κρίθηκε σε αποφάσεις των Δικαστηρίων για τις οποίες γίνεται αναφορά στην επιστολή της, να συνιστούν κρατική ενίσχυση, αφού θα απαλλαγεί μόνο η Αρχή από οφειλή προς Δημόσιο Οργανισμό.

Σημειώνεται ωστόσο ότι όπως αναφέρεται σε Σημείωμα της Διευθύντριας Νομικών Υπηρεσιών της Αρχής προς τον Αν. Γενικό Διευθυντή στις 25.4.2016, η Αρχή διαφοροποιείται από οποιανδήποτε άλλη ιδιωτική εταιρεία που καταβάλλει γενικά λιμενικά δικαιώματα, για τον λόγο ότι καμιά άλλη ιδιωτική εταιρεία δεν συντηρεί τα δικά της λιμάνια και δεν επωφελείται από τις υπηρεσίες της Αρχής Λιμένων, ως πράττει η Αρχή, θέση με την οποία συμφωνεί η Υπηρεσία μας. Όπως επίσης αναφέρεται στο πιο πάνω Σημείωμα, η Αρχή δεν φαίνεται να τίθεται σε προνομιούχα θέση, λόγω της ανυπαρξίας ανταγωνισμού στο παρόν στάδιο.

Καταληκτικά, στις 6.5.2016 διορίστηκε από τον Αν. Γενικό Διευθυντή της Αρχής, ομάδα εργασίας με όρους εντολής να εξετάσει τρεις εναλλακτικούς τρόπους χειρισμού του πιο πάνω θέματος, μεταξύ των οποίων, η προώθηση της έκδοσης Διατάγματος από το Υπουργικό Συμβούλιο για τον καθορισμό ειδικών μειωμένων λιμενικών δικαιωμάτων για την Αρχή και ετοιμασία σχετικής Εισηγητικής Έκθεσης.

Επισημαίνεται ότι, το Υπουργικό Συμβούλιο στις 17.7.2015, εξέδωσε διάταγμα (ΚΔΠ 242/2015), σύμφωνα με το οποίο, τα πληρωτέα λιμενικά δικαιώματα για αγαθά που ανήκουν στην κατηγορία των υδρογονανθράκων και τα οποία εισάγονται στη λιμενική περιοχή Ζυγίου καθορίστηκαν σε 0,44 σεντ ανά χίλια χιλιόγραμμα (τέλος πριν το διάταγμα €0,8673/1.000 χιλιόγραμμα), ενώ η Αρχή καταβάλλει μέχρι σήμερα €1,5658 ανά χίλια λίτρα.

Σύσταση: Λήψη απόφασης για τον περαιτέρω χειρισμό του θέματος το συντομότερο δυνατόν.

(γ) Απαλλοτρίωση ακινήτων της Αρχής στη Λεμεσό - Συνεκδικαζόμενες Προσφυγές Αρ. 438/07 και 578/2008. Η Αρχή απαλλοτρίωσε το 2000 τα τεμάχια με αρ. εγγραφής 29391 και 24677 στη Λεμεσό για τη δημιουργία κτηρίων, για την ικανοποίηση των αποθηκευτικών και άλλων αναγκών της, καταβάλλοντας ποσό ύψους €2.229.658 ως αποζημίωση. Η μεταβίβαση των τεμαχίων (τα οποία στο μεταξύ έχουν ενοποιηθεί) επ' ονόματι της Αρχής έγινε στις 20.9.2001. Ένεκα όμως του γεγονότος ότι τα τεμάχια δεν χρησιμοποιήθηκαν για τον σκοπό για τον οποίο απαλλοτριώθηκαν, εντός τριών χρόνων από την απαλλοτρίωση, οι πρώην ιδιοκτήτες των ακινήτων καταχώρισαν τις προσφυγές αρ. 438/2007 και αρ. 578/08, με τις οποίες ζήτησαν την επιστροφή των τεμαχίων.

Κατόπιν απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου στις 9.9.2011, σύμφωνα με την οποία «οι συνεκδικαζόμενες προσφυγές επιτυγχάνουν με έξοδα», η Αρχή καταχώρισε Αναθεωρητική Έφεση, η οποία απορρίφθηκε με απόφαση του Εφετείου στις 17.10.2014. Ως αποτέλεσμα, οι πρώην ιδιοκτήτες των δύο τεμαχίων ζήτησαν την άμεση επιστροφή της απαλλοτριωθείσας περιουσίας τους. Κατόπιν διαπραγματεύσεων με τους ιδιοκτήτες των δύο τεμαχίων, τον Ιούνιο 2015, η Αρχή κατέληξε σε εξώδικη διευθέτηση με τον ιδιοκτήτη του ενός τεμαχίου, στον οποίο κατέβαλε ποσό ύψους €6.900.000 έτσι ώστε να αποποιηθεί πλήρως όλων των δικαιωμάτων του επί του ακινήτου, ενώ προσφορά για αποζημίωση ύψους

€5.170.000 που υπέβαλε η Αρχή τον Φεβρουάριο 2016 προς τους ιδιοκτήτες του δεύτερου τεμαχίου, έτσι ώστε η Αρχή να παραμείνει ο εγγεγραμμένος ιδιοκτήτης έγινε αποδεκτή μόνο από τον ένα εκ των δύο ιδιοκτητών με τον οποίο, όπως μας πληροφόρησε ο Πρόεδρος της Αρχής, υπογράφηκε την 1.6.2016 σχετική Συμφωνία. Σημειώνεται ότι ο δεύτερος ιδιοκτήτης κατέθεσε νέα αγωγή (αρ. 2736/2015) εναντίον της Αρχής, με την οποία αξιώνει, μεταξύ άλλων, διάταγμα Δικαστηρίου με το οποίο διατάσσεται η Αρχή με δικά της έξοδα, να διαχωρίσει το ακίνητο και να εκδώσει ξεχωριστό τίτλο, όπως ήταν πριν την ενοποίηση των δύο τεμαχίων.

Όπως έχουμε αναφέρει και σε προηγούμενες Εκθέσεις μας, η καθυστέρηση στην εκτέλεση των έργων για τα οποία έγιναν απαλλοτριώσεις, άφησε εκτεθειμένη την Αρχή σε αγωγές των ιδιοκτητών της γης, με συνεπακόλουθο την καταβολή ήδη σημαντικών αποζημιώσεων και την πιθανότητα καταβολής πρόσθετων αποζημιώσεων.

Με εκτίμηση,

Δρ Οδυσσέας Φ. Μιχαηλίδης
Γενικός Ελεγκτής
της Δημοκρατίας

Λευκωσία, 15 Ιουνίου 2016